

ERDÉLYI LAJOK

Ngs. Ramaszetter Róbert ur.
HUNGARIA 1., Disztér 2. tp. B...

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Hétoldalon: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 let.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Gyárfás Elemér frappánsan kivédte a tordai szenátor magyar gyűlölettől fűtött beszédét

A Magyar Párt csak elvben járult hozzá a fizetéscsökkentéshez, de nem szavazta meg.

Bukarest. Saját tud. A szenátus tegnapi ülésén napirend előtt Capalnea ezredes, tordai szenátor kisebbségellenes elfogultsággal és gyűlölettel teljes beszédet mondott a kommunista munkaszavargásokkal kapcsolatban. Azt igyekezett bizonyítani, hogy a kommunista munkások nagy százaléka kisebbségi és azért követelte, hogy a vasúti gépjavitó műhelyekből bocsássák el a magyar és más kisebbségi munkásokat.

— A kolozsvári műhelyekben, mondtotta, az összes munkásság nagyobb része kisebbségi! Azonkívül, ime, felsorolok egy sereg magyar baktert...

Gyárfás Elemér szenátor erre közbeszölt: Nem kell elfelejteni, hogy a román államvasutak hálózatának majdnem felét a magyar államvasutaktól vették át s érthető, hogy az alkalmazottak között elég sok magyar maradt. Megnyugtatom a szenátor urat, hogy új magyar munkásokat csak elenyésző számban vesznek fel a CFR műhelyekbe és csak olyanokat, akiket szakmai képzettségük miatt nem tudnak nélkülözni. Ami pedig a baktereket illeti, csak nem veszélyesek ezek is az államhatalomra?

De Capalnea rendületlenül folytatja beszédét: A kolozsvári gépjavitó műhelyekben a munkavezetők majdnem mind kisebbségiek! Ezek üldözik a román munkásokat!

Gyárfás erre nevetve közbeszölt: Szegény fejünk, mekkora hatalmunk van!

Capalnea ezután már csak a Ház mosolyától kísérvé tudta befejezni komolytalan felszólalását.

Napirenden a tisztviselői fizetések csökkentéséről szóló javaslat szerepelt.

Miron Cristea patriarcha volt az első szónok, aki tiltakozott a papságot a javaslattal kapcsolatban érő hátrányok ellen, majd az államkormányzás vezérlelveinek általánosságai közé emelkedve, érdekes kijelentéseket tett. Figyelmeztetett, szűnjön meg végre az a rendszer, amely a pártpolitikai érdekek prizmáján keresztül nézi az ország nagy érdekeit. Minden kormány pártmembereket ültet be a hivatalokba s ennek a szerencsétlen politikának eredménye az, hogy ma negyven-ötvenezer tisztviselővel több van az országban a kelleltnél! A tisztviselőket teljesen távol kellene tartani a politikától, mint ahogy maradjanak távol a papok is. Mindenféle a takarékoság elvét kell megvalósítani. A

szükségtelen, nagy számban létesített középiskolák jó részét be kell zárni, különösen a leányiskolákat. Ezek csak nagyobb városokban maradjanak meg. Szükségtelen a nők tulképzése, mert a tanulásal meggyöngyített idegrendszer kevésbé alkalmassá teszi a nőt arra, hogy egészséges anya lehessen.

— Nem muszály minden kis parasztlánynak magasabb iskolába járni — folytatja a pátriarcha — lám az én nővéremet egyszerű parasztember vette el, ott-hon a falumban, s van e nagyobb boldogság, mint megfordulni az ő szerény körökben? Kilenc gyermekük van, az egyik közülök pásztor. Sajnálom, hogy nincs arrafelé fényképész és nem tudom lefotografáltatni magam vele együtt, hogy odairhassam a kép alá: „két pásztor”. Ő juhokat őriz, én a lelkeket.

A Magyar Párt állásfoglalása

A javaslathoz Gyárfás Elemér, a Magyar Párt nevében a következőkben szölt hozzá:

— Elismerjük annak szükségességét, hogy a költségvetési egyensúly helyreállítsuk, azért elvben hozzájárulunk a javaslathoz, ha az általános válság mindenképp áldozathozást kíván, akkor ez alól a tisztviselők sem vonhatók ki. Elismerjük továbbá, hogy a kormány tiszteltreméltó erőfeszítéseket tesz az állapotok feljavítására, szemben a technikusok kormányával, amely a legnagyobb cinizmussal nem fizette hónapokon keresztül a köztisztviselői járandóságokat. Mi már akkor leszögeztük álláspontunkat, hogy ha az állam nem bírja kifizetni a teljes járandóságokat, akkor csökkentse azokat és kevesebbet, de mindenkinek egyformán fizessen. Ha tehát a pénzügyminiszter úr úgy látja, hogy a teljes fizetéseket nem tudja kifizetni, akkor le kell szállítani azokat, s ha még sem tudjuk elfogadni a javaslatot, az három okból történik: először kívánjuk a létmunknak érintetlenül hagyását, mert a 3000 leies fizetésen alóliakra egyenesen katasztrófális a csökkentés; másodszor minden kategóriában egyenlőséget kérünk; harmadszor ha már a bírák és katonatisztek kimelésével áttörték az egyenlőség elvét, akkor sorozzák ugyanebbe a kategóriába a papságot is, mert az egyház ugyanolyan nagyjelentőségű intézmény az államban, mint a hadsereg, vagy az igazságszolgáltatás. Nem szavazzuk meg a javaslatot.

Rólunk - nélkülünk

Mikor pár nappal ezelőtt a kisantant államai közötti új szövetségtéről az első híreket hoztuk, már akkor kifejeztük, hogy ez a szövetségterv alkotmányba vágó. Azóta további új részletek is állanak rendelkezésünkre, melyek az új szövetséges megállapodás tartalmát egész fontosságában megvilágítják. E tisztább és részletesebb meglátás után is csak azt mondhatjuk a három külügyminiszter alkotásáról, hogy ezáltal országaik önállóságát akarják feladni.

A külföldi közvélemény is élénk bírálat alá veszi a nemzetközi élet fejlődésének ezt az új tünetét. Persze a külföld a külpolitika szempontjából, a nemzetek közötti békeviszonyok, illetve háborús veszélyek mérlegelésével szól hozzá a dologhoz. És igen fel-tűnő, hogy még Franciaországban is vannak tekintélyes sajtóhangok, melyek rosszulják az új hármass egyezményt. Az angol közvélemény is békeellenességet lát benne. Az olasz pedig egyenesen maga elleni kihívásnak tartja, s aszerint igen fellebbanó, keserű szavakkal beszél róla.

Ilyen külpolitikai és nemzetközi hatásokat idézett elő országai kárára — három külügyminiszter.

Mert jól meg kell jegyeznünk, hogy még nem országok azok, akik szövetkeztek, hanem csak három külügyminiszter. És fontos kérdésekről állapodtak ugyan meg, de igen kérdéses, hogy ez a megállapodás közjogi belső érvényességre is tudjon emelkedni. A három külügyminiszter magát egymásnak lekötöztethette, de arra mégsem volt parlamenti felhatalmazása, hogy sajátmagával együtt az országot is elalkudhassa. Akármilyen jóbarát-ság kedvéért is ilyen országvásárt mégse lehet csinálni; legalább is nem lehet azt úgy rólunk-nélkülünk végbevenni.

A három külügyminiszter új szövetségi szerződése szerint a kisantantnak egy állandó tanácsa létesül, mely a kisantant államainak a politikai és gazdasági szerződésai fölötti végső sorban határoz. Ennek a legfelsőbb tanácsnak a hozzájárulása nélkül semmi változtatás, semmi új tájékozódás, semmi új összeköttetés és barátság nem lehetséges. Még gazdasági jellegű megállapodásra se lehet lépni, ha ez a gazdasági jellegű megállapodás fontos politikai következményekkel járhat. Már pedig melyik gazdasági ténynek nem lehet igen fontos politikai következménye? És hol van a kezdő határa a fontosságnak? Végére is az államok gazdasági tényei mind arra hivatottak, hogy fontos politikai következményeik legyenek.

A három külügyminiszter az új megállapodás hatása alatt mindjárt szabályozás alá is vett olyan kérdéseket, melyek a dunai hajózásra a vasúti forgalomra, a postára, a távbeszélőre, a rádióra, a léghajózásra, a preferenciális vámrendszerre vonatkoznak. Ha így haladunk, holnap-holnapután a három külügyminiszter akár adót is vehet ki reánk; új postabélyeget, új repülőbélyeget, új kenyérbélyeget hozhat be; a vámleteleket is egyik napról a másikra megváltoztathatja aszerint, hogy barátságos, vagy ellenséges akar-e lenni vala-

... gépek:
... cséplő-
... mütrágyaszóró-
... aratóéép.
... es hintó.
... laponban
Péter
Bihar.

... 1933 május
... el 8 órákor
RADROL

... ként csak
... teljes vas-
... Nagyvá-
... szes vizu-
... szállító, sok,
... a és ki a
... árendában,
... es étkezés,
... ton ebéd-
... Rómá-
... látniva-
... zeumok-
... ivalókhöz.
... rálább 50
... vatalunk-
... adó 50%
... elentkezni
... ási osztá-
... lágositást
... ges vál-
... tatjuk la-

Tartson velünk olaszországi és római társasutazásunkon. Indulás május 2-án Nagyváradról.

Részvételi díj személyenként csak 4800 L.

Bővebb felvilágosítással lapunk külön hirdetése szolgál.

melyik kisanatantón kívüli állammal.

Ezt a három ország fölötti legfőbb diktatúrát pedig a külügyminiszterek szerződése korlátlan időtartamra kívánja létrehozni. A „korlátlan” szót esetleg „határozatlan” szóval is mérsékelhetjük. Azonban mindenképpen azt jelenti, hogy kínos veszély és előzetes összeveszekedés kell az egymást összekötő szerződés felbontásához.

Hirtelen gondolhatunk arra, hogy Jugoszláviának a mostani belső és külső viszonyai tele vannak bizonytalansággal. Az új hármasszövetségi szerződés szerint mi is itt Romániában kötve lennénk ehhez a bizonytalansághoz. Kötve lennénk határozatlan ideig. Románia összes népei kötve lennének hozzá, a kisebbségek is. Olyan politikához, amely a kisebbségi népek szempontjából egyenesen zsarnokság és üldözés. Kell ez nekünk? És az itteni többségi nép hajlandó viselni ennek a más országbeli zsarnokságnak a következményeit és felelősségét?

Nehezen hisszük, hogy ilyesmibe bele tudnának menni. A három külügyminiszter elszáratott egyezségét a parlament megfontolt bölcsességének vissza kell tartania attól, hogy veszedelmes sötétbeugrás legyen belőle.

Olvasóink figyelmét felhívjuk, hogy a **Történelmi magyar népkönyvtár** első száma március 1-én jelenik meg

eddig ismeretlen történelmi adatokkal. A könyv mindöregig lebilincselő, szórakoztató és hasznára lesz minden egyes olvasónak.

Ara csinos kiállításban mindössze 6 lei

Rendelését mindenki leadhatja legkésőbb február 25-ig a lapkihordónál, vagy az újság-árusítóknál, mert a kiadóhivatal csak az előre megrendelt példányokat készített el. Megrendelhető még direkt a kiadóhivatalnál: Hirlapiroda, Tileagd, Judetul Bihor.

Peti, a királyfarkas

Irta: Mikcsa Luizka

Petit mindenki ismerte, pedig semmi hivatalos nem viselt a faluban, mert csak egy jobbsorsra érdemes, nagy családu majszternek volt csizmadiainas. Igaz, a jóhangzás kedvéért szerette magát cipészinasnak mondani a fiú, ez azonban nem sokat segített a helyzetén! Pát csak neki kellett hordani, vízért sem ment el helyette más, épp úgy megseperte az udvart, mint ahogy álomban ringatta a családlégifjabb hajtását! — „Már csak a tehenet is gondozhatja dolga felől” — tanácsolá az asszonyság. „s ha meg a keribe gyomlál egy kicsit, nő nem török le a dereka!” — Történik, hogy a boltból kell valami. Hát fusson csak az inas, a lába elég hosszú!

Peti mindenre kapható volt, csak éppen a csírizes tál körül forgolódott legkevesebbet. És mégis csizmadiainas volt, abból a fajtából, akiknek ott lóg a szurtos kötény, s akiknek sorsát nem szánja meg senki, hanem ijeszti vele a rossz diákok, hogy ha nem tanul, csizmadiainasnak adják! Igaz, ezt csak régebben mondhaták így, mert most jobban megszépült az a haszontalan diák, akinek nem mennek be fejébe a differenciális egyenletek, arra a kijelentésre, hogy ha nem tanulsz, hivatalnoknak mégy.

Peti türelmesen viselte sorsát, éppen úgy, mint majszter uram nadrágszíjjának nyomát, vagy az asszonyság széles tenyerének lapos

Négyszáz munkást két hétig dolgoztatott ingyen az aradi Astra-gyár

Csak azokat a munkanélkülieket vették vissza, — akikről ellefejtették levonni a globális adót s amikor ezt ledolgozták, elbocsátották fizetés nélkül.

Arad. Saját tud. Január hó folyamán az aradi Astra-gyár igazgatósága értesítette a város vezetőségét, hogy az államtól kapott megrendelések elvégzésére *négyszáz munkást visszavesz*, akiket a város, mint munkanélkülieket tartott eddig nyilvántartásban. A város vezetősége érthető örömmel vette tudomásul, hogy a munkanélkülieket segélyező alaplóból ezentúl négyszáz embert nem kell segélyezni és a gyár által közölt neveket törölték a nyilvántartásból.

Az Astra-gyárban tehát megkezdődött a munka, négyszáz munkás reménykedve ment reggelként a gyárba, mert az állam postakocsikat rendelt és azokat kellett sürgősen megosinálni, azzal, hogy azok elkészülte után újabb rendelés következik. Tehát a munkanélküliség réme egyelőre elmúlt négyszáz ember feje fölül. Heteken keresztül tartott a munka, amidőn végre a postakocsik elkészültek, azokat újjakra bocsátották, ugyanakkor azonban a gyár igazgatósága értesítést küldött a felvett négyszázaknak is. Az értesítés rövid volt, de annál világosabb. *A rendelés elkészült, az államtól újabb rendelést a gyár nem kapott, tehát a további munkára szükség nincs.*

Most mindenki azt várná, hogy a 400 munkás megjelent a pénztárnál, ahol a gyár főpénztárosa leszámolta kezeikhez keresetüket. Mert hiszen ez csak természetes következménye annak, ha valaki dolgozik. Azonban most következett a nem várt fordulat. *A gyár tudomásra adta a 400 munkásnak, hogy a teljesített munkáért semmi fizetést nem kapnak, mivel előzőleg, amidőn még rendes munkásai voltak a gyárnak, nem fizették ki a globális adót és így a munka ellenértékéért járó fizetést a gyár a globális adó-*

hátralék befizetése céljára visszatartja. Az történt ugyanis, hogy a gyár számfeljtősége annak idején ellefejtette ezektől a munkásoktól levonásba hozni a globális adót, amelyet a pénzügyigazgatóság most utólag a gyáron követelt. Ugy segítettek tehát magukon a gyár előrelátó igazgatói, hogy csak azokat a munkásokat vették fel, akiknek ily globális adótartozásuk volt. Amikor azt ledolgozták, megszűnt a munkaalkalom is és a munkások ismét az utcára kerültek, de egy bani nélkül. Ledolgozták az adótartozásukat. Most pedig járnak iparhatóságához és ügyvédekkel konzultálnak, miként lehetne a gyártól valamit mégis kapni, ha az már ilyen ravaszul ledolgoztatta velük a le nem vont adókat.

Megváltoztatják a székelyföldi új adókievető pénzügyi igazgatóságok beosztását

Bukarest. Saját tud. A Székelyföldön rendkívül foglalkoztatta az érdekelteket az új pénzügyi szervezeti törvény alapján felállítandó új adókievető pénzügyigazgatóságok kerületi beosztásának ügye. Különösen sérelmeztek, hogy Csikmegye Udvarhelyhez osztatott be. A Magyar Párt közbenjárta és Madgeariu pénzügyminiszter ma közölte Gyárfás Elemérrel, hogy a beosztás még nem végleges. A felhozott indokok alapján új intézkedéseket hoz, hogy Csikmegye Háromszékhez, Udvarhely Nagykovácsokhoz és Kisküküllő Marosvásárhelyhez csatolassék adókievetés szempontjából, ami kevesebb közlekedési nehézséggel fog járn.

golta, hogy van egy csodaló, meg egy kisasszony, ki késeket nyel, két kecske táncol. Vannak vadállatok. Ezeket igaz, nem látják, csak hangjukat hallották, amint üvöltenek a szekérponyva alatt.

Majszter uramék is igen kíváncsiak lettek mindezekre és mivel a néhány nap előtti vásár is meglehetősen eresztett, elhatározták, hogy megnézik a komédiát. Petinek a szívébe sajdukt, tudta, mit jelent ez, azt, hogy neki otthon kell maradnia és ringatni az ifju esemetét. S e szívafájdalomnak tulajdonítható, hogy amikor később bíró uramnak elvitte a pár új csizmát, nem igyekezett haza, hanem lépéseit nagy buzgalommal szaporázta a komédia felé. Ott aztán volt mit nézni annak, aki még ilyet nem látott, s így Peti is elmerült. Tarka-barka ruhák, csillogó gyöngyök voltak egy csomóba. A komédiások lóttak futottak. Egyik éppen akkor szedte ki egy ládából a késeket, apró labdákat, dobozokat. A másik kefélte a csodalóval, míg a harmadik lázasan magyarázta a látogató tömegnek, hogy soha nem látott vadállatok fognak szerepelni. Intette őket, hogy ne sajnálják a pénzt, mert ilyen alkalom nem lesz soha többé.

Peti egész átszellemült mindezek hallatára s egyszer könnyű érintést érzett a vállán. Egy magas, barna férfi állt mellette, aki intett, hogy kövesse. Amint beértek a sátorba, az ismeretlen beszélni kezdett:

— Ifju barátom, téged az Isten is komédiásnak teremtett. Akarsz-e ma pénzt keresni? Akarsz-e szerepelni velünk? Akarsz-e

nyakleveleit. Az a pár karcolás meg, ami néha éktelenítette az arcát, csakis a nagyreményekre jogosító gyermekektől származhatott, akik éppen hatan igyekeztek koptatni a csizmát. Mondom, Petit mindenki ismerte! Hisz sok munka közt is akadt ideje, hogy minden eseményt megnézzon. Ha temetés volt, ő vitte a kiskeresztet, vasárnapokon felesapott harangozónak, ha a dobos végig ment a falun, Peti igyekezett legelőbb tudomásul venni, hogy mi tételik közirre.

Egyik nyári délután Peti a szokottnál is nagyobb buzgalommal gyomlált a keriben és e nemes munkájánál az út felől jövő zaj és láma zavarta meg, aminek okát hamar hírül hozta a két nagyreményekre jogosító gyermek, akik szélvészfény rohantak haza a hírrel, hogy komédiások érkeztek a faluba. Peti, mint akit taglóval vágta fejbe, kábult meg a hírtől és annak a gondolatától, hogy ezt a nagy újságot mástól kell meghallania. Szívébe nyilallott, hogy nem lehet ott az érdekes népság bevonulásánál, de majszter uram útját állta minden szökési lehetőségnek, mert őt is kicsalta a kíváncsiság a kiskapuba.

Közbe jöttek-mentek arra. Az egyik be is szól a kerítésen:

— Peti erigy, komédiások jöttek, süss, mert nálad nélkül nem mehet végbe ez a nagy esemény. Peti barátunkat igen sértette ez, éppen elég volt arra, hogy nemes haragját a szegény petrezselyem ágyakon töltsé ki.

Estére haza kerültek a gyermekek, mind-egyik tudott és látott valamit. Egyik újsá-

Szenvedéseimtől teljesen megszabadultam!

Több mint egy évig szenvedtem bal váll-izületemben időnként igen heves rheumás fájdalmakban. E fájdalmaktól rövid idő alatt, más eredménytelen kísérletek után, teljesen csak az Önök Togal-ja szabadított meg. (Különösen meglepő volt a Togal-tabletták biztos hatása, s az a körülmény, hogy jól türtem. Még napi 9 tablettás adagok sem váltottak ki kellemetlen mellékhatást, [gyomor stb.]) Ezért mindazok részére, kiket ilyen, vagy hasonló fájdalmak kínoznak, a Togal alkalmazása ajánlatos. Puri Norbert, Brassó.

Norbert Puri

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, idegszába és hátizomfájdalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hűléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a húgysavat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg. Több mint 6000 orvosi vélemény. Egy kísérlet meggyőző! Az összes gyógyszerárakban. Lei 52.—

Ismeretlen tettesek felszedték a vasúti sínpárt Máramarossziget közelében

Kommunista röpcédulákkal árasztották el a várost

Máramarossziget. Saját tud. A városban és a megye egész területén miniszteri körrendelet alapján egész héten át házkutatások voltak és számos embert letartóztattak. Erre az intézkedésre nagyrészt okot adott az is, hogy vasárnap virradójára kommunista plakátokat és röpcédulákat dobáltak be a házak udvarára.

Magán Máramarosszigeten harminc házkutatás volt és huszonnyolc embert tartóztattak le.

Súlyosbította a helyzetet az, hogy Leondinánál ismeretlen tettesek felszedték a vasúti sínpárt egy jó darabon. Szerencsére az örök idejekorán észrevették és szerencsétlenség nem történt.

Felsővisóról három és Leondináról öt kommunistát szállítottak Szigetre. Letartóztatások történtek Hosszúmezőn és Sugatagon is.

A prefektus, a főügyész, a csendőrkapitány, a helyőrségi parancsnok és a rendőrprefektus közös tanácskozáson megállapították, hogy a helyzet a vármegyében nem ad okot az ostromállapot kiterjesztésére és ilyen értelemben tettek jelentést a kormányknak is.

Egyébként Máramarosszigeten a röpcédulák és sínfelszaggatás okozta nyugtalanság már elült, teljes nyugalom van.

Postagalambos, felfegyverzett szovjetkurirt fogtak el Tighinában

A sztrájk áldozatainak temetése. Február 23-án megnyitják a CFR bukaresti műhelyeit

Bukarest. Saját tud. Tighinában egy éjjeli razzia alkalmával elfogtak egy orosz kurirt, aki február 16-án, fehér lepelbe burkolva lépte át a határt s ezért nem vették észre a határőrök. A kurir két postagalambot hozott magával, az egyik a kurir letartóztatása pillanatába elrepült, a másiknak két alumínium cső van a lábán, amelyekben utasításokkal és értesülésekkel teleirt papirlapocskákat találtak. A letartóztatott kurirnal, aki a b. p. nevet viseli, találtak két gránátot, egy revolvért, töltényeket és 10.000 leit.

Letartóztatása után őrizetbe vettek egy Cenov nevű kémét és számos kommunistát. Bukarest. Saját tud. A letartóztatott 760

AGYERMEKI SZERVEZET

fejlődését, táplálását a lejobban az által segítjük elő, ha a reggeli és uzsonnatehéz 2-3 kávéskanál Ovomaltine-t adunk.

OVOMALTINE AZ ÉRO ÉS EGÉSZSÉG

munkás ügyének vizsgálatát 10 katonai vizsgálóbíró végzi. A foglyok szigorú őrizet alatt állanak. Tegnap meghalt még két súlyosan sebesült munkás. A hullákat a bonctani intézetbe szállították, ahol a többi négy munkás tetemét is elhelyezték. Ma délután lesz a megölt rendőr temetése, nagy katonai pompával.

Az éjszaka folyamán ismét igen sok kommunistát tartóztattak le a fővárosban. A közlekedésügyi miniszter intézkedett, hogy amennyiben a munkások közt nem lesznek újabb agitációk, a vasúti műhelyeket február 23-án ismét megnyitják.

A román álláspontot elfogadták a francia hitelezők és aláírták a megegyezést

Bukarest. Saját tud. Tegnap járt le a nyolc nap, amely időre a külföldi hitelezők felfüggesztették a román kormányval folytatott tárgyalásokat és a kormány reprezentánsai tegnap ismét érintkezésbe léptek a hitelezők képviselőivel. Már a déli órákban azt telefonálták Madgeariunak, hogy a tárgyalásokat okvetlenül befejezik és ugyanekkor Pauax, Franciaország bukaresti követe közölte Madgeariuval, hogy a francia hitelezők, akik a leghajthatatlanabbak voltak eddig, elfogadták a kormány ajánlatát.

Este tíz óraker a pénzügyminisztert értesítették Párizsból, hogy az összes hitelezők képviselői elfogadták végre a román álláspontot, vagyis hozzájárulnak a román államterhek könnyítéséhez, azon 2 milliárd 250 millió fizetésének elhalasztásával, amely összeg a köztartozás évi törlesztését teszi ki, továbbá beleegyez-

nek abba is, hogy a kupon fizetése is automatikusan elhalasztassék 750 milliós csökkentéssel.

Ha az állami inkasszók szeptember 1-én elégteleneknek bizonyulnak, a szeptember 1-én bekövetkező tárgyalások csak bizonyos részletkérdésekre, s arra fognak vonatkozni, hogy ez az összeg miként osztassék fel az egyes hitelezők között, de nem fogják magát az elvet érinteni. Ugyanekkor tárgyalják a transfer-kérdését, valamint a kamat leszállítás ügyét.

Az egyezményt ma délelőtt 11 óraker aláírták és Madgeariu a déli órákban nyilatkozott a sajtónak, ismertette az egyezmény részleteit.

Magyarok! Olvassatok és terjesszete a legőszintébb magyar napi- lapot az Erdélyi Lapok

művész lenni? Ha igen, egy óra múlva légy itt, de... de egy kis ennivalót is hozhatsz magaddal, megszolgáljuk neked. — Petit meglepte az ajánlat. Hogy akar-e? no hát persze! Lám, ő mégsem olyan mafla, mint ezt az asszonyt szokta mindennap a fejéhez vágni. Most megmutatja az egész falunak, hogy ki ő. Aztán nem fogják mondani többé, hogy Peti a csizmadianas, hanem: „Peti a művész”. Vagy miért ne mondanák, hogy: „művész úr?!“

Othon nem is kérdezték, hogy hol járt, mert alig várták, hogy induljanak. Így szónélkül megkapta a vacsorát és a szigorú parancsot, hogy ügyeljen a házra, a lámpára s fel ne borítsa a bölcsőt, s ezzel elmentek.

Peti csak azt várta, hogy a léptek zaja elcsendesüljön. Vette a létrát, neki támaszkodott a szabad kéménynek és fürgén mászott fel rajta. Lefelé már nehezebben jöhetett, mert egy hatalmas sonkát cipelt, amit jobbnak hiányában az asszonyt egy szoknyájába göngyölt be. Aztán megnézte megagyszer a bölcsőt, s biztonság kedvéért odamadzagolta az asztallábjához, a lámpát eloltotta, az ajtót ráfordította és futólépesekkel tünt el a kertek alatt.

A cirkusz előtt ekkor már nagy csődület hullámzott, tolakodtak megváltani azt a kis cédulát, ami gyanúsán hasonlított egy előjegyzési naplár lapjaihoz — de itt jegynek hívták. Kint az udvaron két tarkaruhás bohóc szórakoztatta a látványgököket. Peti mindezeket csak úgy fél szemmel, futtában látta,

mert a tarka sokaságban is észrevette májszter uram tiszteleire méltó familiáját és így jobbnak látta eltűnni a láthatárról, s bebújt a ponyva mögé.

Bent aztán igazi meglepetés várt rá. Három-négy férfi álldogált a ponyva mellett és bizonyos időközökben hajmeresztő ordításokat hallattak. Petinek nem sok ideje volt a csodálkozásra, mert párfogója, a fekete férfi is előkerült és hamar leszerelte tőle a sonkát és egy szempillantás alatt egy nagy állati bőrt nyújtott feléje a szavakkal:

— Kedves barátom, ma fogod aratni legelső és legnagyobb diadalodat, vedd fel magadra e bőrt, te leszel ma a mi hatalmas farkasunk, mert állataink közül ma az úton éppen a farkas pusztult el! Semmi dolgod nem lesz, csak vésszen ordítani.

Ellenkezni nem lehetett, mert két marcóna alak megfogta a fiút és igen erős kezekkel igyekeztek beleilleszteni a pompás farkasbőrbe. Na éppen kellemes nem volt ez a szerep, de Peti úgy gondolta, meg kell szenvedni a dicsőségért. A fejét szabadon hagyta, így még hallotta, hogy nevetnek, hogy tapsolnak ott bent, sőt a ponyván bekukucskált és látta az asszonyt, amint nevet tele torokkal. „No ezt megijesztem egy kicsit” — gondolta magában. — Aztán nem látott semmit, mert a fejére húzták a farkas fejét. Igaz, kissé bő volt, s ezen úgy segítettek, hogy a szoknyát, amit magával hozott hazulról, bele tömtek a bőrbe. Aztán már indultak is ki a porondra

Hát bizony amikor kilépett, megszeppent ott mindenki! Májszter uram akkor se lapult jobban, amikor egy kis vasárnapi borozgatásból kifolyólag nem éppen állta a hozzázóponó tényérok simogatását. Az asszonyt csak úgy sápadt, no és a nagyreményekre jogosító ifjak? meglehetően állapítani, hogy egyik sem lesz hadvezér. A bakter igen szorongatta fokosát, bíró uram meg csak düllezte a szeméit. Peti meg ordított mind véssesebben. Kényelmes lépesekkel ballagott arra, hol az asszonyt csitította a már sívákoló fiait. — „nagyszerű vagy fiú”, biztatta a mellette haladó komédiás halkan. — Aztán fennhangon nyugtatta a közönséget.

— Ne tessenek félni, király farkasunk bár a legremekebb példány, senkit nem bánt, nyugalom, tessenek nyugodtan ülni

A királyfarkas odaért a májszter uram padsorához. Szimatolt, forgott, vonyított és ordítani kezdett. Majd két lábra emelkedett, a komédiás tovább akarta indítani, de csak ott állt a már halottsápadtságú kedves család előtt. A gyerekek, a nagyreményekre jogosító fiúk, nagyreményüen ordítottak, a bíró kiabált, hogy vigyék ki a veszedelmes dögöt, mert még szét tép valakit. S az asszonyt? no az szegény összetett kezekkel rimánkodott, hogy ő meghal az ijedségtől! ... Peti szörnyen mulatott, a farkasbőr alatt. S bár ő is elégnék találta a játékot, éppen meg akart indulni, hogy tovább menjen, de ekkor egy kis baleset történt. A komédiás csak úgy játékból, no, meg mulatni akarta bátorságát, meghúzta

Háborús pánik Franciaországban

Herriot orosz-francia ellenszövetséget készít a német-magyar-olasz szövetséggel szemben

Frankfurtból jelentik: Feltűnést keltően érdekes cikk jelent meg a *Frankfurter Zeitung* mai számában. A nagy német lap, amelynek mérsékelt politikája és megbízhatósága Európaszerte ismert, a következőket írja:

Párizsban az a nézet ment át a köztudatba, hogy a német kormányváltozás következtében megerősödött a háborús veszedelem. A Daldier-kormányt nem győzték meg

a német-magyar-olasz szövetségről elterjedt hírek német, olasz és magyar cáfolatai. A francia kormánynak és a képviselőháznak valósággal rögeszméje lett az, hogy a három közép-európai államnak kész a katonai megegyezése.

Nem tételeznek fel ugyan háborús szándékot a német népről, de szerintük az olasz politika egyre kihívóbb és végül is olyan eseményeket fog teremteni, amik katasztrófához vezethetnek és abban az esetben

Németország sem maradhat tétlen.

A mai közép-európai helyzetben két veszélyes pontot látni: az egyik az, hogy az olasz befolyás egyre jobban erősödik Albániában, aminek a következménye előreláthatólag Albánia olasz megszállása lesz. A másik egy magyar-jugoszláv határincidens lehetősége, amit azután Olaszország a maga javára természetesen kihasználna.

Amint ezekből is látható, jelenleg Jugoszlávia áll a közép-európai bonyodalmak középpontjában

és csak másodsorban lehet egy német-lengyel összetűzés lehetőségére gondolni.

Az olasz-német egyetértés bizonyítékául felhozzák Párizsban azt is, hogy például de Jouvenelt, az új francia követet Rómában ugyiszlóvan bojkottálják. A francia külügyminisztériumban olyan erősen meg vannak győződve a német-olasz-magyar katonai szövetség tényéről, hogy semmiféle cáfolatnak sem adnak hitelt.

Tulajdonképpen az egész pánikot a hirtelenbéli fegyvercsempészés indította meg. Az olasz követ kénytelen is volt megjelenni Daldiernél és panaszt tenni nála, hogy a hirtelenbéli eset folytonos emlegetésével fölösleges bizalmatlanságot visz a külpolitikába. Csak másodsorban panaszkodott az olasz követ a ka-

a királyfarkas két fülét ... és ekkor jaj ... felszakította a bőrt összecscukó kacsokat és nem szakadt le a feje az állatnak, hanem egy szoknyadarab kandikált elő a hirtelen támadt nyíláson, melyben az asszonyosság felismerni vélte a saját szoknyáját! A farkas vézesen ordított, s érdekes, mintha a hang is kezdene inkább egy szegyeteljes emberi hanghoz hasonlítani. Hallga, de minha ismerős is lenne ez a hang ??? ... A komédiás nagy zavarban volt, nem sikerült bekapcsolni az áruló kacsokat, hanem egy pillanat műve volt, hogy ügyetlen mozdulattal lerántotta az állat fejét is. S ekkor fellélegzett mindenki, mert onnan egy borzas fiú feje meredt feléjük. Egy fiúé, akinek hajszálaiból az asszonyosság azonnal felismerte mindenre kapható inasukat. De nem elégedett meg a felismeréssel, hanem mint a szélvész rohant keresztül a padokon, egészen a kétségbeesett komédiásig, s a még kétségbeesettebb Petiig, s hatalmas pofonok közt szedte le róla dicsőségének köntösét, a királyfarkas királyi bundáját. Csattantak a pofonok, közben felismerve a helyzetet, majster uram is bátorságot vett, csatlakoztak a gyermekek is és verték, ütötték szegény fiút, az ő inasukat, a csizmadiainast, aki legkevesebbet forgolódott a csirizestál körül. Pofozták szegény Petit, a dicsőséges királyfarkast, aki most, mint egy legszeledebb bárány, szó nélkül tűrt mindent.

Aztán évek multak el ember lett belőle, de rajta maradt a név, amit az első szerepléskor szerzett, hogy farkasbőrbe bújtatott bárány!

(Nagykároly.)

tonai szövetség híre miatt, amit, úgy látszik, Olaszországban sem vesznek komolyan. Mindezekon kívül Párizsban bebizonyítottak látják a 32 olasz repülőgép szállítást Magyarországra részére.

A legkomolyabb pont, — írja tovább a *Frankfurter Zeitung* — amit ki kell emelnünk, az a francia kijelentés, hogy

ma már a közvetlen tárgyalás Franciaország és Németország között elkészt

és a rohamosan növekvő bonyodalmak következtében Franciaország számára csak a komoly készülődés szüksége marad.

A kisentente agitációjához hozzájárul a lengyel külpolitika erős aktivitása. Innen az a benyomásunk, hogy Lengyelország erős diplo-

Május másodiktól ismét visszaállítják a Bukarest—Máramarossziget közötti gyorsvonatot

Csernovitz—Máramarossziget közvetlen vonatösszeköttetést kap és a cseh és a lengyel vonatokon egy román kocsi kapcsolnak

Máramarossziget. Saját tud. Csütörtökön Máramarosszigeten nemzetközi vasutügyi értekezlet volt, amelyen a cseh államvasutak delegátusai vettek részt. Az értekezleten a Csernovitz—Máramarossziget közötti közvetlen vasuti összeköttetés megvalósítása felől tárgyaltak.

Az értekezlet elhatározta, — bár a lengyel államvasutak megbízottaival ez irányban a tárgyalás csak ezután fog megtörténni, — hogy a cseh és lengyel vonatokhoz egy-egy román vasuti kocsi kapcsolnak és így lesz lehetővé a Csernovitz—Máramarossziget közötti közvetlen vasuti összeköttetést. A végleges elintézés

máciai és hangulatkeltő offenzívát akar indítani a német revíziós politika ellen és annál hevesebbnek készül, minél kevésbé bízik Lengyelország a francia támogatásban.

Sem a kisentente, sem Lengyelország nem akarják Franciaország leszerelési politikáját támogatni.

Herriot a háttérben önállóan dolgozik. Nagyon erősen fáradozik az orosz-francia barátság létrehozásán, ami nagyban hozzájárulna Lengyelország tehermentesítéséhez egy német konfliktus esetén. A francia kormány esetleg még katonai megbeszéléstől sem riadna vissza, ha ezzel javítani tudna az orosz-francia viszonyon és biztosíthatná keleten a nyugalmat. Ebben a tárgyalásban felhasználják a franciák a kancellárnak a német kommunizmus ellen indított hadjáratát is.

Mindezekből világosan megállapítható, hogy a franciák félelem-paralizise elérte azt a veszedelmes tetőpontot, amikor az érdekeltek közötti közvetlen megbeszélés már szinte lehetetlennek látszik.

végelt 20-án Bukarestben, a közlekedésügyi minisztériumban értekezlet lesz, amelyen a külügyminisztérium, a CFR, a vám és a határőrség delegátusai vesznek részt.

A nemzetközi vasutügyi értekezleten elhatározták még, hogy a három hónappal ezelőtt megszünt gyorsvonat-párt május 2-tól kezdve ismét beindítják Bukarest—Máramarossziget között. Így Máramarosszigetnek ismét meg lesz az annyire nélkülözött gyorsvonat járata. A gyorsvonat előreláthatólag d. e. 11 órakor fog indulni Máramarosszigetről és jövet d. u. 6 órakor fog megérkezni Máramarosszigetre.

Ötéves tervvel akarja kiépíteni az amerikai hadsereget, az Egyesült Államok vezérkari főnöke

Mc Arthur tábornok emlékirata. Új fegyverekkel látják el az angol gyalogságot. — Készülődés a „világbékére“

Newyork. Mc Arthur tábornok, az Egyesült Államok hadseregének vezérkari főnöke, aki, mint emlékeztetés a mult év őszén beutazta egész Európát és Ázsiát, a washingtoni képviselőház hadügyi bizottságához emlékiratot intézett, amelyben egy „ötéves terv“ végrehajtását sürgeti az amerikai haderő kiépítésére, különösképp a hadsereg gépszerűsítésének keresztülvételére. A történelem során — írja emlékiratában Mc Arthur tábornok, — még sohasem volt az Egyesült Államoknak oly égető szükségük a lehető legerősebb hadseregre, biztonságuk megvédésére, mint most.

Az emlékirat szerint a világ legerősebb hadereje Szovjetországnak 18.873.000 főnyi kiképzett állománnyal a második Franciaország 6.975.000 a harmadik Olaszország 6.498.000, a negyedik Spanyolország 2.321.000, ötödik Japán 2.177.000 főnyi állománnyal. Az angol birodalom 1.163.000 főnyi haderejével a 11-edik, az Egyesült Államok 439.180 fővel a 17-ik helyen következnek. A levegőben az Egyesült Államok verhetetlenül vezetnek és 1934 júliusában 2600 katonai repülőgéppel fognak rendelkezni. Az angol hadsereg Mc Arthur tábornok szerint csekély létszáma ellenére bölcs és céltudatos gépszerűsítési tervet követ, úgy, hogy ma az angol hadsereg a világ legtekélyesebb gépesített hadereje.

— Senki sem tudhatja, mi történhetik a legközelebbi háborúban és senki sem láthat a jövőbe, de Anglia szilárdan halad a maga

útján, — fejezte be emlékiratait a tábornok.

Londoni jelentések ezzel kapcsolatosan arról számolnak be, hogy az angol hadvezetőség a gyalogságot rövidesen új fegyverekkel látja el. Az enfieldi állami fegyvergyárban készült új puska kijavított irányzéka a legtekélyesebb célzási biztosságot nyújtja. A jelenlegi Vebley-féle nehéz forgópisztolyt 0,38 méretű pistollyal cserélik fel. A mostani hosszú, kardalakú szuronyt valamivel rövidebb, háromélű, nyársalakú szurony váltja fel. Végül kísérletek folynak egy új gyalogsági fegyverrel, amelynek szerkezetét titkolják. Ezt az új fegyvert egyaránt lehet majd a Vickers-féle gépfegyver és a könnyű önműködő fegyver helyett használni.

„Erdélyi Lapok“

könyvei:

CSURÓS E.: Csillagszállás — — — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III.
részt — — — — — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldo-
zás—Élelforrás. — — — — — 80 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az isteni
nagy szentség — — — — — 80 lei

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Francia jegyzék Ausztriába, a hirtenbergi fegyvercsempészetéről

Bécsből jelentik: A *Giornale d'Italia* nyomán most vált ismeretessé az a jegyzék, amelyet a francia kormány az osztrák kormányhoz intézett a hirtenbergi fegyvercsempészes ügyében. A jegyzék hangja példátlanul parancsoló. A jegyzék összefoglalja az ez ügyben Párizsban és Londonban tett lépések eredményét, majd kijelenti, hogy az osztrák békeszerződés 134-ik cikkének és az 1928. évi osztrák törvény első cikkének megsértését látják. A jegyzék az osztrák kormányt a következő intézkedésekre szólítja fel:

1. Összhangban eddigi ígéreteivel, az osztrák kormány kötelessége minden intézkedést megtenni, hogy biztosítsa a Hirtenbergben és Steyerben levő fegyvereknek a feladó- és szállítóhoz való visszajuttatását.

2. Ha a szállító vonakodnék visszafogadni, akkor az osztrák kormánynak a fegyvereket meg kell semmisítenie.

3. Az osztrák kormány kötelessége Franciaország és Anglia képviselőinek bizonyítékkal szolgálni arra, hogy a fegyvereket visszazármasztatták, vagy megsemmisítették. Mindkét esetben az osztrák szövetségi hatóságnak eskü alatt kell nyilatkozatot tennie.

4. Az osztrák kormánynak vizsgálat útján kell megállapítania, hogy vajjon a fegyverek egyrészt nem szállították-e határon túlra. Ha tovább szállították, akkor a szállított fegyverek számát kell megadnia.

5. A fent felsorolt intézkedések végrehajtására az osztrák kormány két heti időt kap, amely a jegyzék keltezésétől számítandó.

A jegyzék átadásánál a francia követ hozzátette, hogy a jegyzék nem érinti az egyes államoknak azt a jogát, hogy az ügyben a Népszövetség elé menjen.

A francia és kisantant nyomás kikényszeríti az osztrák-magyar-olasz-német szövetséget.

Bécsből jelentik: Az osztrák kormány lapja, a *Reichspost* vezércikkben foglalkozik a francia jegyzék ügyével. Megállapítja, hogy a kisantant és különösen Benes szempontjából arról van szó, hogy a francia tőkepiacnak nem tetsző szövetségesekkel szemben nagyobb engedékenységet érjenek el, mint amelyet — Benes legnagyobb sajnálatára — eddig tapasztáltak. A kisantantot le kell hűteni és legfeljebb csak annyi eredményt érnek el, hogy az ügyet Itágra elé utalják.

Berlinből jelentik: A német sajtó is részletesen foglalkozik a kisantant új szövetségével. Valamennyi lap megegyezik abban, hogy a nyomás Magyarországra és Ausztriára folytatódni fog, és a dunai államok is csakhamar érezni fogják, mire vezet a revíziótól való félelem.

Az angol sajtóban nagy feltűnést keltett a

A kisantant-szövetség kölcsönt keres

A szövetséges államok kezességét vállalnak egymásért

Genfből jelentik: Népszövetségi körökben pénteken az a hír terjedt el, hogy a kisantant a legközelebbi napokban kölcsönt fog kérni a Népszövetségtől, vagy a Nemzetközi Fizetések Bankjának bázei főintézetétől. A kölcsönkérelmet nem maguk az államok, hanem az új kisantant-szövetség, mint „nemzetközi egység” terjeszti elő. A kisantant a felveendő kölcsön hozadékát nagyjából részben Romániának, kisebb részben Jugoszláviának akarja juttatni. A kölcsönért a február 16-án megkötött genfi egyezmény alapján a három állam közös garanciát vállal, ugyan-

csak, mint nemzetközi egység. (Érdekes, hogy az új nemzetközi egység már parlamenti jóváhagyás előtt is megkezdte a működését, még pedig — adósságesinálással!)

Interpelláció a kisantant szövetségről.

Budapestről jelentik: Farkas Tibor kizsákdapárti képviselő a következő interpellációt jegyezte be a képviselőház programjába:

— Hajlandó-e a miniszterelnök úr a képviselőházat tájékoztatni arról, hogy mi a magyar kormány álláspontja a három szomszédállam között létesült szorosabb kapcsolat tárgyában.

A Nagyvárad-vidéki római katolikus Tanítóegyesület február 27-iki műsoros estélyén szerepelnek: 1. Egy 26 tagú filharmonikus zenekar, mely eladja A) Suppe: Dichter und Bauer Ouverture, B) Mascagni: Intermezzo a „Parasztbecsületből”. Vezényel Barabás Ernő. 2. Verseiből fog felolvasni Sarka Lajos eszéfi román. kat. tanító, a most fellépt fiatal költő, kinek versei az Erdélyi Lapok s a Páztortúzból jelennek meg. 3. Erkel: Ária a Hunyadi László c. operából, előadja Harsányi Anna hangversenyénekesnő. 4. A) Claude Debussy 1-re Arabesque, b) Micolò Paganini Romanze, hegedűn előadja Rotensteiner Sándor tenkei román. kat. tanító, több pályadíjnyertes zeneszerző Zongorán kíséri András Ede zongorán. 5. a) Polgár J. Volgdal, b) Fejér Sándor: Hallgatom a szél zúgását... a magyardal költészet két gyöngyszeme, előadja egy alkalmi énekes. Karnagy András Ede. A zárkörű műsoros estélyre a meghívók szétküldtek. Aki nem kapta volna meg, de igényt tart rá, szíveskedjék pontos címét bármelyik kat. iskolához beküldeni.

Köhögéséről igyekezzék gyorsan megszabadulni, mert annak elhanyagolása sok súlyos betegség okozója lehet. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája megszünteti a köhögést és a légzőszervek hurutos megbetegedéseit gyorsan gyógyítja. A tea néhány napi használatától heveny hűlés megszűnik. Köhögésre hallamosok egy rendszeres teakurát tartanak, mely — szükség esetén — tavaszig folytatandó. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája még nagy mennyiségű élevese esetén sem ártalmas. Hosszabb használatnál a gazdaságos dobozosomagolás kényelmesebb. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája minden megyeszékhely gyógyszerárát és drogériáiban nyomban kapható. Ahol nem találhatók, azt a nyugszeres — határozott kívánságra — rövid idő alatt, eredeti csomagolásban szerzi be ezt a teát. A leltároló képe és tiszteletteljes védelmi aláírása minden egyes eredeti csomagban látható. Irásbéli rendelmények levelezőlapra a „Csillag”-hoz címzett ikerakati gyógyszerár (Brassó-Braşov Hosszu-utca 5.) címére is intézhetők.

Japán ultimátumot küldött a Népszövetségnek

Nem lép ki a szövetségből, de nem is áll veie szóba

Genfből jelentik: A Népszövetségben mindinkább bonyolódik a távolkelet ügye. Matsuoka, Japán népszövetségi megbízott, egy interjúban kijelentette, hogy Tokió már döntött a 19-es bizottság ajánlásának tárgyában, amennyiben azt nem fogadja el.

Tokióból jelentik: Japán nyolc pontban összefoglalva közölte utasításait Matsuokával. Az utasítás szerint Japán nem ismeri el a tizenkilences bizottságot a Népszövetség alkotmánya szerinti alakulatnak, s így határozati javaslatát ez okból is számba nem veheti. Japán azt követeli, hogy a távolkeleti politika megítélésénél a Layton-jelentésre adott japán választ vegyék alapul. Követeli Mandzsukuo elismerését. Egyszermind ellenzi azt, hogy Amerika és az orosz szovjet, — mint akik nem tagjai a Népszövetségnek — a Népszövetségi elhatározásokba befolyhassanak, s a Népszövetség az ő szájuk ize szerint határozzon.

Amennyiben a Népszövetség mégis határozatra emeli a tizenkilences bizottság ajánlását, Tokió ez ellen tiltakozni fog és utasítani fogja genfi megbízottját, hogy azonnal hagyja el Genfét és székhelyét Londonba, vagy Párizsba tegye át. A tokiói követnek az is utasítása lesz, hogy addig ne bocsátkozzák tárgyalásokba a Népszövetséggel, amíg a 19-es bizottságot fel nem oszlatják.

Bükkfából készült gabona- és hólápátok kaphatók Jankovits Józsefnél Negrestí (Avasfelsőfalu) jud. Satumare.

Erzsébet Királyné Szálló (A Belváros központjában) Budapest, IV. Egyetem-utca 5.

60 éve a fővárosi és vidéki úri középosztály találkozóhelye. — 100 modern, kényelmes szoba. — Az Étterem és Kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Leszállított árak! SZABÓ IMRE, tulajdonos.

ÖRÖM AZ EMBER ÉLETE, HA RENDES AZ EMÉSZTÉSE **ARTIN** AZ ENYHÉ, BIZTOS ÉS OLCÓS HÁSHAJTÓ

Giornale d'Italia leleplezése. Csodálkozik a sajtó, hogy az angol kormány hozzájárult egy ilyen jegyzékhez.

A *Times* — az olasz lap leleplezését összekapcsolja a kisantant-szövetség ügyével és valószínűnek tartja, hogy ezután a nemlétező, de kikoholt osztrák-magyar-német-olasz szövetség hamarosan létrejön.

A *Daily Herald* és a *Morning Post* hasonló hangon foglalkozik a két kérdéssel.

Budapestről jelentik: A „Magyarország” azt írja: Leplezhetetlen keserűséggel érezzük, hogy a francia politika odaadta a maga presztízst és hatalmát arra, hogy minket és Ausztriát végleg leigázzanak s belesikkasszanak a szláv-román konföderációba. Miután ez az új szövetség a közép-európai egyensúlyt fenyegeti, a német-olasz politika részére nem marad más hátra, mint mielőbb elősegíteni Ausztria és Magyarország gazdasági unióját. Senki sem vádolhat bennünket azzal, hogy agresszív módon kerestük ezt.

3. február 19.
át akar indi-
ellen és annál
bé bizik Len-
an.
ország nem
si politikáját
dolgozik. Na.
francia barát-
hozzájárulna
ez egy német
kormány esetleg
riadna vissza,
francia viszo-
a nyugalmat,
ak a franciák
nizmus ellen
megállapítható,
e elérte azt a
az érdekeltek
r szinte lehe-
sz-
ros-
t
ést kap
csolnak
kedésügyi mi-
helyen a kül-
és a határ-
kezleten el-
nappal ezelőtt
2-től kezdve
amarossziget
ismét meg-
ronat járata.
e. 11 órákor
s jövet d. u.
arosszigetre.
ni had-
önöke
ják
e
tábork.
apcsolatosan
ol hadveze-
fegyverekkel
gyárban ké-
ka a legto-
lja. A je-
sztolyst 0.88
A mostani
nível rövi-
y váltja fel.
gyalogsági
kolják. Ezt
a Vickers-
üködő fegy-
k
60 lei
170 lei
60 lei
80 lei
TALVA.

SPORT

Luchide nyilatkozik a román—magyar közeledés lehetőségeiről

A bukaresti szövetségi életben, amelyet két hónappal ezelőtt rendkívüli események zavartak meg, helyreállott a nyugalom. A szövetség nem kívánja már a Birou Federal pénzkezelésének felülvizsgálását. Dumitrescu főtitkár lemondott és az új főtitkár ismét Luchide Oktáv lett. A szövetség tárgyalta a bécsi konferencia ügyét is, — amelyen mint ismeretes, a magyar—román sportbékét kell leárgyalni — és delegátusként Luchidét jelölték ki. Az ügynek ő a legalaposabb román ismerője s így méltán esett rá a szövetség választása. A béketárgyalások elé egyébként az egész ország sporttársadalma osztatlan érdeklődéssel tekint. A sajtó egész héten a béke esélyeiről ír és találgatja a román szövetség állásfoglalását.

A Bécsben elfoglalandó álláspontjáról Luchide — utasítására hivatkozva, — nem volt hajlandó nyilatkozni, de a hivatalos felfogásra vonatkozólag megállapította a következőket:

— Barátságos szándékokkal utazom Bécsbe s abban a reményben, hogy a differenciákkal egyszersmindenkorra végezni fogunk. Már elég volt belőlük.

Luchide ezután megcáfolta azokat az újsághíreket, hogy Románia vissza akarna lépni az amatőr Középeurópai Kupától.

— Ez a kupaügy a béke szempontjából csak másodrendű kérdés. A mi első feltételünk a Ferencváros elmaradt kolozsvári mérkőzésének a rendezése. Ha a Ferencváros új mérkőzéssel kártalanítja a kolozsváriakat, úgy megint megnyílnának a román határok a ma-

gyar klubcsapatok előtt. Ebben az esetben az elmaradt amatőr-válogatott kupamérkőzés ügye a két szövetség viszonyára lesz legfeljebb hatással, ennek azonban semmi köze a két ország klubjainak további kapcsolataihoz.

A béke tehát nemhogy ki lenne zárva, de minden remény meg van reá. Az álláspontról a következőképpen nyilatkozott:

— Minden attól függ, mennyire tudjuk észrevenni az MLSz urainak békülékeny hajlandóságát. Ha a tárgyalások folyamán barátságot tapasztalunk, mi is csak azzal fogunk felelni.

A bécsi hármas kupakonferencián reméljük, végre megoldódik a már nagyon elhúzódott sportháborúság ügye és végre újból megindulhat az egészséges rivalizálás és sportfejlődés a két nemzet sportolói között.

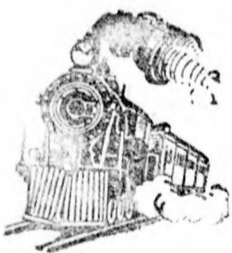
Pelle István ma Nyiregyházán vendégszerpel. A Pelle láz csak nem akar megszűnni. Pelle, a legnépszerűbb magyar sportember Magyarországról és külföldről is egymásután kapja a meghívásokat. Ma, vasárnap Nyiregyházán vendégszerpel. A nyiregyháziaknak rendkívül jó tornászai vannak. Tornasportjukat Pelle többszöri látogatása lendítette a magasba. Az ottani KISOK kerületi bajnoki versenye után nagyszabású bemutatón lesz, amelynek keretében Pelle is bemutatja utólérhetetlen tudását. A bemutatón iránt nagy az érdeklődés Nyiregyházán és egész Szabolcs vármegyében.

NAC-Maskara 1:1 (1:0)

December 17-ike óta turázik a NAC Franciaországban, Corsika szigetén és Afrikában. Csütörtökön délután a 20-ik turamérkőzését játszotta le a nagyváradi csapat Maskarában, 1:0 félidő után 1:1-re játszván az ottani csapattal. A csapat már fáradt és vágyik haza. Az eddigi turamérleg a következő: játszott 20-szor, győzött 16-szor, döntetlen 4-szer, adott gól 80, kapott gól 19. A NAC utazott a legtöbbet az összes turázó csapatok közül, játszotta a legtöbb mérkőzést, rugta a legtöbb gólt és érte el a legszabab turátlagot. Szombaton és vasárnap Algir válogatottjával, február 28-án Oránban játszanak és március 8-án érkeznek haza.

A prágai jég-hokki-világ bajnokság. Szombaton, február 18-án kezdődik Prágában az 1933. évi jég-hokki világ- és Európa-bajnokság. A világ-bajnoki mezőnyt Kanada (Toronto National) és Amerika (Massachusetts Rangers Boston) csapatai vezetik, míg Európa a következő válogatott csapatokat küldi harcba: Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Lettország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia és Svájc. Benevezett még Olaszország, Franciaország és Svédország is, de utólag lemondták a részvételt. Magyarország a következő csapat képviseli: Marx és Hírosák, — Bethlen Igr., Weiner, Bliesner, — Jeney, Minder, Miklós II., Blazejovszky, Margó, Gergely II. és Stoics.

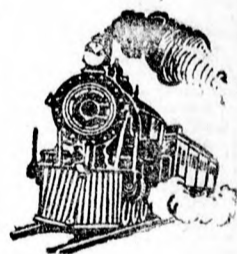
Magyar győzelem francia földön. Párizsból jelentik: Már megidultak a küzdelmek Párizs város bajnokságáért. Természetesen az ott élő magyar birkózók is résztvettek benne. A könnyűsúlyban Márton — akit Magyarország „csipőkirály” jelzővel díszítettek fel annakidején — a többszörös francia bajnok és válogatott Francoist győzte le pontozással.

Utirány: Nagyvárad — Budapest — Firenze — Róma — Velence — Budapest — Nagyvárad.

Az „Erdélyi Lapok” nagy társasutazása

OLASZORSZÁGBA és RÓMÁBA

Indulás 1933 május 2-án reggel 8 órakor NAGYVÁRADROL

LÁTVÁNYOSSÁG:

Firenzében a dom Baptisterium, Medici kápolna, Santa Croce templom, az Uffizi képtár és a Museo delle belle Arti, a Pitti képtár stb. stb.

Rómában: Szent Péter templom, a Vatikán és annak muzeumai, képtárjai, a Sixtus kápolna, Michel Angelo gyönyörű festményeivel, a Szent Pál, a Latarani bazília, a Santa Maria Maggiore, Circus Maximus, a Forum Romanum, a Colosseum, Via Appia és katakombák megtekintése.

A római tartózkodás alatt kiránduló társaságunkat a Pápa Öszentsége külön kihallgatáson fogadja és atyai áldásában részesíti.

Velencében: A Szent Márk-templom és tér, Doge palota stb. stb.

PROGRAMM:

Május	2-án ind. Nagyváradról reggel 8 órakor
„	2-án érk. Budapestre déli 1 órakor
„	2-án ind. Budapestről este 6 órakor
„	3-án érk. Firenzébe délután 4 órakor
„	4-én ind. Firenzéből déli 12 órakor
„	4-én érkezés Rómába este fél 7 órakor
„	8-án ind. Rómából reggel 8 órakor
„	8-án érk. Velencébe este 6 órakor
„	9-én indulás Velencéből este 11 órakor
„	10-én érk. Budapestre délelőtt 11 órakor
„	10-én ind. Budapestről délután fél 7 órakor
„	10-én érkezés Nagyváradra este 7 órakor

Ragadja meg ezen kivételes és ritkán kínálkozó alkalmat és még ma jelentkezék kiadóhivatalunknál.

***

Jelentkezési határidő:
1933 április 1.

Részvételi díj személyenként csak 4800 Lei,

amelyben bennfoglaltatik: teljes vasúti költség Nagyváradtól—Nagyváradig, gyorsvonaton, az összes vizumok, szállodák ára, csomagszállítások, autóbusszidják a szállodákba és ki a vonathoz. Budapestben, Firenzében, Rómában és Velencében teljes étkezés, azonkívül menetkor a vonaton ebéd-vacsora, — hazajövet ebéd. — Rómában autó-carrok a távolabbi látnivalókhoz, összes belépődíjak muzeumokba és egyéb belépődíjas látnivalókhoz.

A részvételi díjnak legalább 50%-a jelentkezéskor kiadóhivatalunkhoz lefizetendő, a fennmaradó 50% legkésőbb április 15-éig. Jelentkezni lehet az Erdélyi Lapok utazási osztályánál, ahol minden felvilágosítást készséggel megadnak. Esetleges változtatásokról idejében tájékoztatjuk lapunk útján az érdekelteket.

1:1 (1:0)

zik a NAC Fran...
n és Afrikában.
turamérközésé
pat Maskarában,
az ottani csapat
vágyik haza. Az
5: játszott 20-szor,
szer, adott gól 89.
t a legtöbbet az
játszotta a leg-
bb gólt és érte el
aton és vasárnap
r 28-án Oránban
eznek haza.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Erkel-u. 12. földsz.
Telefon: 88-0-81. Csekkaszám: 22.353

1825
február
19

Pete Zsigmond születése

Nagy kár, hogy ma nem élnek Pete Zsigmondok, s ha élnek is talán, a részvéltenség és meg nem értés következtében haszontalanul sikkadnak el tehetségeik. Pete Zsigmond neve is leljesen kihullott az emberek emlékezőtehetségéből, pedig nemcsak a régi Magyarország, de Erdély fürdő-ügye is nagyon sokat köszönhet ennek az agilis, lelkes, ügybuzgó orvosnak, akit 1847-ben avattak doktorrá s eleinte, mint katonaeorvos szolgált. A negyvennyolcas forradalmi események őt is elragadták, de olyan kitűnő orvos volt, hogy a szabadságharc után is megmaradhatott katonaeorvosnak és a haditengerészetnél nyert beosztást. Beutazta csaknem az egész földet, sokáig volt Gibraltárban, Havanna szigetén, majd Korfuban, később a dalmát partvidékeken és Törökországban. — Résztvett 1854-ben az orosz hadjáratban, honnan visszatérve, a magyarországi Dégben telepedett le. Ekkor intenzíven kezdte tanulmányozni a hazai fürdőügyeket és a magyar fürdők fejlesztésére mindent elkövetett. 1865-ban Budapesten egyetemi tanár lett, s mint a fürdőügyek előadója, igen sok kiváló fürdőorvos nevelt a fejlődő Magyarországnak. Sok értékes orvosi cikke jelent meg különböző szaklapokban s mint lapszerkesztő is kiemelkedett kortársai közül.

Ma, vasárnap este a váradi Karitászbálja a Katolikus Körben.

Pacha püspök a királyi kihallgatásról. Temesvár. Saját tud. Dr Pacha Agoston hazaérkezett Bukarestből és nyilatkozott a királynál tett kihallgatásáról a sajtó számára. Köszönetet mondott a királynak másfél éve tett látogatásáért, hogy felkereste a katolikus intézményeket és Rabong Mária Alexia iskolanővérek tartományfőnöknőjét rendjellel tüntette ki. Közölte a királlyal, hogy a szeminarium, Banatia német fiúintézet és iskolanővérek anyaháza márvány táblával örököltette meg a király látogatását. Kérte a királyt, hogy máskor is látogassa meg Temesvárt, amit meg is ígért. — Itt említjük meg, hogy Berning osnabrücki püspök vasárnap érkezik Temesvárra, akit nagy ünneppel fogadnak.

Idegzsába, csúz gyötri? Kérjen orvostól Algosan pszitillát.

Sík Sándor erdélyi körutja. A nagy-névű papköltő március hó folyamán Erdély nagyobb városaiban előadást tart. Nagyváradon március 5-én a Biharmegyei Katolikus Nőegylet irodalmi est keretében mutatja be a nagy költőt a közönségnek. Az előadás iránt máris nagy az érdeklődés. A belépőjegyül szolgáló műsorok a Karitászi irodában kaphatók. (Pre-montrei gimnázium).

HALÁLOZÁS. Weber Jenő 52 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Veiszlovits).

FILMPALACE MÚSORA:

Telefonszám: 999.

Vasárnap, hétfő, kedd:

O R L O W

Orosz zene, orosz tánc, orosz ének!

Liane Haid, Petrovich Szeptiszláv!

Számozott helyek! 3-kor olcsó helyárak!

Általános adóssághalasztás lesz Amerikában. Párizsból jelentik: Az Agence Economique et Financiere newyorki tudósítója azt táviratozza lapjának, hogy Amerikában általános moratórium készül. A jelentés szerint Michigan után most több állam is azzal a gondolattal foglalkozik, hogy kihirdeti a bankmoratóriumot, sőt az sincs kizárva, hogy egész Amerikában moratóriumot léptetnek életbe.

Roosevelt merénylője a bíróság előtt. Londonból jelentik: Pénteken vezették a miami büntetőbíróság elé Roosevelt elnök merénylőjét: Zanagarát. Az ügyészség gyilkossági kísérlet és ötrendbeli súlyos testisértés miatt emel vádat a merénylő ellen. Az ügyészség a vádlott heves tiltakozása ellenére három ügyvédet rendelt ki Zanagara védelmére. Az egyik védő azonnal bejelentette, hogy kéri a vádlott elmeállapotának megvizsgálását. Zanagara különben tegnap tett első ízben számbavehető vallomást.

A konverzió alá eső tartozások után 1932. október 23-tól kezdődőleg kamat is fizetendő még pedig a 20 holdon aluli adósok a fél tartozás után 4 százalékot, a 20 holdon felüliek az egész tartozás után 5 százalékot kötelesek fizetni. A kamatok április 23-ig fizetendők és ugyanezen napig azok, akik bankoknak váltóra tartoznak, kötelesek új váltót adni. A 20 holdon aluliak váltója a fele tartozásról szól és bélyegmentes. A 20 holdon felülieké az egész tartozásról és bélyegköteles. Megjegyzendő, hogy nemesak az eredeti tőketartozás veendő figyelembe, hanem az 1932. április 19-ig számított kamatok és esetleges perköltségek is.

NATHA
INFLUENZÁRISZIFILIZÁCIÓ
ANACOT
Fertőtleníti a száját, torkot.

Tetszhalott riadalom a temetésen. Temesvárról jelentik: Az ujkisodi temetőben furcsa jelenetek játszódtak le. A 67 éves Petruc Annát temették. Már félig el volt földelve, amikor a sírásó beszűntette a munkát, mert kopogást hallott a koporsóból. Kihívták az előljárókat és a csendőrséget, kiásták a koporsót, felnyitották és megállapították, hogy az asszony halott. Csak egyesek azt vették észre, hogy a keze elmozdult és nem az eredeti helyzetben fekszik. Ujra meggyőződtek, hogy halott az asszony és eltemették. Felmerült az a feltevés, hogy tetszhalott volt. Mert iszákos asszony lévén, néha úgy eltűnt részegen, mintha meghalt volna. Dr Braun Károly halottkém kijelentette, hogy már az első vizsgálatnál a halál minden szimptomáját biztosan megállapította.

Kinek kell az ármaximálás? A nagyváradi állandó választmány szombati ülésén Dr Soós István alpolgármester világos logikával fejtegette ki, hogy senki másnak, mint azoknak a nagyszállítóknak, akiknek érdekében áll, hogy a piaci árnál drágábban számílhassanak a közintézményeknek. Egyébként túltermelés van s a szabad verseny árletörő hatása minden vonalon érvényesül. A maximális ár idejét mult háborús intézmény. Ma már egyenesen neveltséges. Az érdekképviseletnek kellene sorompóba állaniok ellenük. Egyetlen cikk a kenyér, ahol a rosszul ellátott váradi viszonylatban védeni kell a fogyasztót.

ZURICHI ZÁRLAT. Párizs 20.33, London 17.75, Newyork 515.25, Brüsszel 72.25, Milánó 26.38, Madrid 42.75, Amszterdam 208.05, Berlin 123.20, Wien magánforgalomban 73.18, hivatalosan 60.10, Szófia 3.75, Prága 15.29, Varsó 57.90, Belgrád 700, Bukarest 308.

900 ember halt el fekete himlőben Indiában. Bombayi jelentések szerint a fekete himlőjárvány igen sok emberéletet követelt áldozatul. A járvány kitörése óta 900 ember halt meg fekete himlőben, közöttük sok európai is.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

EGYEDUL

MINDENKI ELLEN!

ANYÓS, VŐ ÉS TANUK VEREKEDÉSE A VÁLÓPEREK FOLYOSÓJÁN. Botrányos verekedés játszódtott le szombaton délelőtt a nagyváradi törvényszék folyosóján, az első szekció előtt, ahol ma délelőttre volt kitűzve Adonyi Ferenc 36 év körüli váradi kereskedő és felesége Rozenzweig Erzsébet válópöre. A verekedés a Bémer-téren kezdődött, ahol reggel kilenc órakor Adonyi Ferenc összetalálkozott anyósával, Rozenzweig Arminnéval, aki éppen leánya válópör tárgyalására sietett.

— Mi az — kérdezte Adonyi — magának ilyen sürgős az ügy?! Látja engemet annyira nem érdekkel, hogy el sem megyek a tárgyalásra...

Szó szót követett s a veszekedés annyira elfajult, hogy a Royal-kávéház előtt Adonyi Ferenc leköpte anyósát, a persze bundás, elegáns asszonyt. Rozenzweigné ekkor nekiesett a velegáns s a járókelők nagy gaudiumára felpofozta kedves vejét, aki hirtelen eltűnt a tömegben. A magából kikelt nő ilyen izgatott állapotban ment fel a törvényszékre, ahol leánya és több, mint tíz tanu várakozott a tárgyalás megkezdésére. Eppen a tárgyalás megkezdése előtt, amikor a teremszolga a feleket akarta beszólitani, Adonyi Ferenc is megjelent izgatottan, testvérbátyja, Adler Dezső kíséretében a törvényszék folyosóján és heves szidkozódások közegették mindketten az anyósra, Rozenzweignéra vetették magukat, akit pofozni, ütlegelni és rugdosni kezdtek. A tanuk még fel sem osudták a meglepetésből, amikor a lefátyolozott, elegáns nőt megpofozták, perzsabundáját összehasogatták és a rugdosásban selyempöjje sarkát is lerugták. A vérszemét kapott testvérek ekkor a tanukra vetették magukat, akiknek legnagyobb része szintén nő volt és ezeket kezdték ütlegelni. A harci szerencse azonban megfordult. A megbotránkozott, feldühödött tanuk, a nők és három férfi, Adonyit és Adler sarokbaszorították és rettenetesen elverték. Mint egy felbolygatott méhkas, olyan lett a törvényszék folyosója, éktelen lármá, viszágás és futkosás támadt s a két gentlemann néhány perc múlva véres arccal, összeverve támoogyott le a lépcsőkön. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel s a rövid, de kellemetlen intermezzo után, megkezdődött a válópör tárgyalása.

Influenzánál gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által többször és alaposan kitisztítsanak.

HEYMAN SZINKÖR

Vasárnap és hétfőn

ASZFALT BETYÁR

Willy Fritsch

és Kamilla Horn legsikerültebb alakítása

X. Pius pápa: „Ne akármit imádkoztatok a szentmise alatt, hanem imádkozzatok a misét.“

A vasárnapi misére menjünk MISEFÜZETTEL!

Miért? Mert:

1. A misefüzetellel megértem a szentmisét.
2. A misefüzetet azonnal használni tudom, mert nem kell benne ide-oda lapozni, mint más misekönyv-kiadásnál.
3. A misefüzet nagyon OLCsó, 2 lei csupán.

Megjelenik: minden vasár- és ünnepnapon.

Kapható: a templomok előtt és a kiadóhivatalban: Budapest, IX. Lónyai-u. 36., f. 6. Előfizetési ár: egész évre 150 lei (ingyen bekötési táblával), fél évre 75 lei. Előfizetési gyűjtőknek és bizományosoknak kedvezmény. Rendelések Budapestre, pénzküldemények az „Erdélyi Lapok” kiadóhivatalába, Oradea küldendők.

A Misefüzet a világi ember igazi misekönyve! Szervezzük meg a helyi templomok előtt a Misefüzetek drusitását! — Apostolkodjunk a liturgikus mozgalomért!

Sikkasztásért elítélt vasuti pénztárnoknő. Arad. Saját tud. Az aradi törvényszék ma tartotta a főtárgyalást Haiduc Dragina, az aradi állomás sikkasztó pénztárnoknője ügyében. Haiduc Dragina az aradi pályaudvar pénztárosnője a megemmisítésre előkészített vasuti jegyekből visszatartott, azokat értékesítette és a pénzt a saját céljaira használta fel. A törvényszék pénteken sikkasztás büntette miatt másfélévi fegyházbüntetésre ítélte, amelyből öt hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Egyben elrendelte a pénztárosnő szabadlábra helyezését, aki az ítélet jogerőre emelkedéséig szabadlábon marad.

Halálozás. Berettyóújfaluból jelentik: Dr. mádi Papp-Szász József cs. és kir. kamarást, a Johánita-rend lovagját, Abauj-Tolna vármegye tb. főjegyzőjét, február 10-én temették el Nagykerékiben nagy részvét mellett. Bihar megye képviselőtöbbsége a temetésen — miután dr. Fráter László alipán az utazásban akadályozva volt, dr. Molnár Imre vármegyei főjegyző helyezett koszorút a ravatalra.

Budapestről jelentik: Özv. Fancsikai László Kálmáné született váradvelencei Ambrus Mária, a fővárosi uradalomának köztisztviselője és szeretetben álló nagyszonya február 15-én elhunyt. Temetése pénteken délután volt a kérepesteri temetőben. Halálát a Pavlanszky-Ippi és Erkeserői Fráter-, Nemes Márkus-, hazslini Haszlinszky-, Szabó-, Csokai Fényes- és Fancsikai László-családok gyászolják.

Uj napilap Budapesten. Csütörtökön reggel Függetlenség címen új politikai napilap indult meg Budapesten. Az új lap felelős szerkesztője Hubay Kálmán, szerkesztője Berkes Imre, kiadója dr. Hüttner János, a Stádium Rt. igazgatója.

A pálinkás falusi politizálás a csendőrségen szokott véget érni. Dicsőszentmárton. Saját tud. Az Erzsébetváros melletti Hundorf szász községben Hillerről és a világpolitikáról folyt a vita, amikor Széles Antal kádár-mester fejtegette a Mussolini-Gömbös-Hitler-kormányokban rejlő erőket. Azt is állította, hogy Hitler Hindenburgot elűzte, Franciaország hadat üzent Németországnak, a „Horlhy jön”. A magáról megfeledkezett malom alatti politikust a csendőrség letartóztatta, s átadta az ügyészségnek. — Ugyancsak az ügyészségre került Ádamos községből Szentgyörgyi Márton gazdaember, aki a kocsmában borozgatás közben felugrott az asztalra s a kocsmázó falusiak előtt belekezdett a „Talpra magyar” elszavalásába. A szavazást nem fejezték be, mert az éppen arra járó csendőrpátrull leszállította és letartóztatta.

Gránát a fűtőszén között. Budapestről jelentik: Tömör László Erzsébet-terti banküzletében a szolga tojásbrikettal akart befűteni, amikor észrevette, hogy a brikett között egy, a harctéren használt, u. n. tojás-gránát van. A szakértői vizsgálat megállapította, hogy a gránát robbanóképes. Szerencse, hogy idejekorán sikerült a katasztrófának elejét venni.

Gyomor és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Tizennégy év után elfogott gyilkos. Brassó. Saját tud. Gherghina Traján önkéntes káplár ezelt tizennégy évvel bosszúból agyonlőtte Cristin Péter brassói vendéglőst és feleségét. A kettős gyilkosság tettesét letartóztatták, de sikerült a fegyházból megszöknie. Nemrég a hatóságok tudomására jutott, hogy a gyilkos káplár Jugoszláviában tartózkodik, ahol sikerült is letartóztatni. Gherghinát már átadták a román hatóságoknak és a szepeni haditörvényszék börtönében helyezték el. Gherghinát a távolléte alatt a bíróság életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Perének főtárgyalását február 27-én tartják meg.

Kommunista röpiratokat és sokszorosító gépeket találtak Brassóban. Saját tud. Az elmúlt éjszaka a brassói rendőrség detektívjei újabb házkutatásokat tartottak. Néhány munkás lakásán sokszorosító gépeken készült röpdulákat találtak s többek között lefoglalták a román nyelven megjelenő Brazda és Alarma című kommunista lapok példányait is. Egy Ijrtó Sándor nevű munkás lakásán a rendőrség töltött revolvért talált. A munkást, akinek nem volt fegyverviselési engedélye, azonnal letartóztatták. Ugyanígy letartóztattak egy Fried Anna nevű nagyváradi leányt, aki vendégségben volt a kommunista-gyanús lakásán. A letartóztatottak kihallgatása folyik. A megye területén a csendőrség több községben tartott házkutatást.

Szép időnk lesz márciusban. A pesti híres időjós, Sirius mester február 19-től szóló érvényességgel szivderítő jóslatot közöl velünk, amely szerint kedvezőbb időjárás ígérkezik. Tartós hidegtől nem kell félni, nappal enyhe, éjjel fagyos lesz az idő. Márciusban több szép enyhe napon 15 C fokos meleget is kapunk, 9-18 között esedékes a márciusi hó. Esők, viharos szelek is jönnek az általában szép, de szeszélyes március hónapban.

Több mint 6000 orvos igazolja a Tegal kiváló fájdalomcsillapító és gyógyító hatását, csuzos-, közhvényes- és idegfájdalmaknál. Hüléses betegségeknel (Grippe) is régóta beváltak a Tegal-tabletták. A hatása közvetlenül mutatkozik. A Tegal teljesen ártalmatlan és nem fejt ki káros hatást a gyomorra, sem a vesékre, vagy más szervekre.

Elfogták a kisküküllői „Fekete Kézt”. Dicsőszentmárton. Saját tud. Szokatlanul erőlyes tartalmu felszólító levelet kapott a napokban Román Mihály balázstelki lakos. A levélben azt követelik, hogy legalább ötszáz lejt fizessen pár nap alatt, mert amennyiben ezt megtagadja, agyonverik. A csendőrség rövid nyomozás után a tettest letartóztatta Hatiegan Andronic személyében, akit életveszélyes fenyegetésért és zsarolásért átkísértek az erzsébetvári ügyészségre.

Alapított 1840-ben

Telefon 376.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebbi harangöntődéje

ajánlja harangjait

a legtisztább harang bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelvények és harangállványok. Mű-érc és szoboröntőde.

KIS HIREK A NAGYVILÁGBÓL

LA FONTAINE kardinális, velencei patriarcha a patriarchatus történelmi híru gondolóját felajánlotta egy szegénysorsu fiatal gondolás jövőjének megalapozására. A választás Bragore gondolásra esett, akinek a ritka szépségű gondolá bizonyára kellő forgalmat biztosít ahhoz, hogy megélhessen.

ROOSEWELT ASSZONY, az Egyesült Államok elnökének a felesége, eddig is tevékenyen résztvett a közéletben, most pedig érdekes nyilatkozatot tett azokról a szempontokról, amelyet őt, mint a Fehér Ház jövőndő urnőjét és Északamerika első asszonyát vezetni fogják: „A nőnemű ifjúságnak — mondotta a sajtó képviselői előtt — a jövőben nem lesz meg az a korlátlan mozgási szabadsága, mint ahogyan eddig volt. Leányomat igen szigorúan neveltem és sehasem engedtem meg neki, hogy este kiséro nélkül bárhová is menjen. A leányok nevelésében újra szerephez kell jutniok a gardes des dameseknek, ahogyan kiséroket régebben hívták. A teljes szabadság, amint azt Amerikában üzték, nem vezetett semmi jóra”.

ANGLIÁBAN és Amerikában egyszerre merült fel az a kérdés, hogy melyik az angol nyelvnek a tíz legszebben csengő szava. Mindkét angol-szász birodalomban külön listák készültek. Az amerikai listán ilyen szavak szerepelnek, mint: murmuring, tranquil, luminous, melody. Míg az amerikai listán: carnation, peril, silence, april, azure, apricot. Az érdekes csak az, hogy a legszebb hangzásúnak talált szavak nagyobbik része mindkét listán — francia eredetű. Nem volna talán érdektelen pályázatot hirdetni a tíz legszebben csengő magyar szóra. Kiderülne, hogy azok a magyar szavak zengenek a legmuzikálisabban, melyeket a XIX. század nyelvújítása leginkább hagyott meg érintetlenségükben.

TÖRÖKORSZÁGBAN a nagy államalkotó népezér, Kemal Ghazi, elrendelte, hogy minden családnak — záros határidőn belül — családi vezetéknevet kell választania és azt az anyakönyvekben fel kell jegyeztetnie. Így tudjuk meg, hogy Törökországban máig a régi patriarchalis névviselés volt érvényben, amely a leszármazottaknak a nevet az elődök nevével irta körül. A rendelet, amely a török társadalomnak ezt a legújabb modernizálását megindítja, figyelmeztet arra, hogy a családnevek sem nevétségek nem lehetnek, sem a jóízlet nem sérthetik. A törvényhozó nyilván számít a korlátoltak ellenszenvével, amely a legegyszerűbb reformot is bárgyu vigyorgással fogadja.

HUTCHINSON híres amerikai technikus, Edison munkatársa, a gazdasági válság megszüntetésére a technikai felfedezéseket ajánlja a világ figyelmébe és ennek az érdekében azt javasolja, hogy minden országban alakuljanak felfedező bizottságok, amelyek mindent tegyenek meg mélyreható technikai felfedezések érdekében. Javaslatának támogatására rámutat arra a nagy gazdasági fellendülésre és mérhetetlen munkalkalomra, amit a vasút, a telefon, a rádió stb. felfedezése teremtett. Igaz, hogy Hutchinson maga is számos technikai újítás apja s így például az ő nevéhez fűződik az acusticon, a diktograf és a clackson felfedezése. A tanácsa azonban mégis kissé naivnak látszik, amikor arra emlékszünk, hogy korszakalkotó találmányoknak is mily nehéz küzdelmet kellett vívniok a régi megoldások érdekeltjeivel s azonfelül még a gazdasági alátámasztás problémájával.

SZÉPIRODALOM

Mécs László, a szociális költő

Irtta: Mertz Károly

Ma egyébről se írnak és vitatkoznak, mint szociális kérdésekről. A ma irodalma nem-csupán gyönyörködött, hanem mélyen bele-ereszti gyökereit a való életbe.

A nyomor, amely túlnötte a külvárosok szűk sikátorait, a falvak sárkunyhóit s hatalmas árnyékával ráfeküdt a világvárosok csillogó boulevardjaira, ma a legégetőbb társadalmi kérdés. Mindenki érzi e hideg, kísértő árnyéknak penészes lehelletét s ma már, ha kényszerűségből is, minden téren foglalkoznak vele. A költő sem maradhat rideg e nagyméretű társadalmi jelenséggel szemben. Sőt az igaz, prófétai lelkű költő, kit tehetségének intuitív ereje az átlag fölé emel, átérti a jelen problémáit minden dimenziójában megérzi a csirázó jövőt s lelkesedésének tüzeiből a pusztában vezérlő próféták módjára fátylát gyújt a nyugodtan alvók éjszakájában.

Egy jó évtizede a Felvidék haragoszöld fenyői közt is fények gyultak s ezek Mécs László lelkéből szikráztak. Sötét volt, kegyetlen sötét, az éjszakában még a hideg emberi békének hava sem világított, mert hiszen azt a gyűlölet alkotta meg. Az ember, a józanérzésű, sötétségtől, hidegtől megrémült ember, ki fehér ruha alatt hordta a pokolból megmentett szívét, feljedve a borzalomtól, megkongatta azt. A megrémült piros emberi szív kongott, kongott... kongott hajnali harangszóként, hogy hajnali derengést teremtve megláttasson szegény tévelygő embertársaival olyan dolgokat, amelyeket a vak-sötét s a hazudott, mesterséges földi fény láttatni nem engedett. Szemeüregébe az Üdvözítő két mélytűzű szeme égett s kezdetben csak arra tanított, hogy láss, hogy érezz... Lásd, hogy nem vagy egyedül e földön, érezd, hogy nem vagy külön ér, külön folyó, hanem sejt, mely bekapcsolódik az egész életébe, sejt, amelyben benne lüktet az egész világ. Látni tanított s tágabba nyitva a hajnali derengésben szemad, megmutatta neked, hogy a pénz nem minden, a politika nem minden, a népszövetség nem minden, a kávéházak fénye, bárók dzseszbendje, a korszok csinos, elegáns nője nem minden; mert míg e körben állítólag vigan élsz, mindenfelé vöröskakast hord a szél, a szegényszag az orrodát csavarja s a szegények jaja, hogy a dzseszbendben a diszharmónia teljes legyen, adja annak kiegészítő kisérletét.

Amikor már kiléptél önmagadból s kezded látni a horizontokat s a szemed már fölfelé, az ég felé is mered emelni, meggyőző arról, hogy a testi nyomor mellett nagyobb a lelki s az előzőnek főkép ez az oka. A kenyérenél kezdődik az ember, a lelkiekben, az erényekben való gazdagság alkotja a tetőtől-talpig embert.

Nagy a lélek nyomora s szomorúan állapítja meg, hogy oly nagy az emberi gonosz-ság, hogy a szegénység sokak hirharangja s kenyere lesz. Gyönyörűen mondja a Szegény emberek című költeményében, hogy a szegényről tudomást csak akkor szereznek, ha szavazatra van szükség, különben elbánnak velük minden pénz- és hírakarnok. Bizony sokszor hiába nyújtja tenyerét az, akinek mindkét szeme kifolyt a világháboruban! Áll elhagyott szigetként a hullámzó korzó mosolygós arcu, parfümös, szilzskinbundás tömegében, csupasz marka ruhák alatt szívet keres... nem talál... Egyetlen, aki e szörnyű forgatagban reánevét s még rejt meleg emberi szívet, a gyermek, ki felesége karján felé integet. Tehát hiába a jaj: „A Kárpátokban megvakultam”. Hiába, mert ezalatt a gyárak ágyut öntenek, laboratóriumok gázt rejtegetnek, a parlamentben

szellemet idéznek, kasszandraszajú költők, mint vészjelző ebek, felüvöltének, a háborúnak ismét nincs hja sok, az emberek vagy aluszhatnak, vagy bűnöznek s égig nő a kiszurt szemű Lelkiismeret.

Igy mutat rá Mécs László a dolgok nyitjára, a mai társadalom rákfenéjére. A lélek beteg s nincs Lelkiismeret. Nincs, kiszurt szemmel bámul a világba. S ha nincs lelkiismerete a gazdagnak, a társadalom irányítójának, hogyan legyen a szegénynek, ki elfeledetten, mint dudva, gaz, nőtt fel. Nem is csoda, ha a szegény lelke megfertőződött, hiszen az ő tükre az agítátor szeme s az vad tükör, amely „szegény arcán vért mulogat, emberfaló farkasfogat.” Így az eltévelyített szegényekért Valaki felelős! Felelős Valaki a lelki irányítás nélkül felnőtt munkásifjuság-

ért, akiket a testi nyomoruság penésze lelkökben is megfertőzött — mondja Vád és védőbeszédében című költeményében.

Ezt énekelte füledbe, ezt láttatja meg veled a költő, folyton kongatva piros szívét. De ugyanakkor ő még érezte, hogy ez nem elég. Ezért nem áll meg a tények megállapításánál, hanem irányt jelöl, irányt, amely felé haladva, megtalálhatjuk a káoszról kivezető utat s a szebb jövő hajnalának feltűnését. Ez az irány pedig a lelki tökéletesedés útja, a hit kebelén. Az önmegtágadó, a jóság felé haladó lélek, aki felvágta minden fekélyét s kitisztította az... egyedül csak az mentheti meg a világot.

Mécs László ezt mindjárt meg is cselekedte s verni kezdte az aranyhidat, amely az embert összeköti Istennel s ugyanakkor minden embertársával. Segítője ebben az, amit Isten neki különös ajándékkal adott, a ritmus, a dal. Az eszme és az eszköz művészi harmóniába kerül s milliók számára lesz mankó, vadócba oltva illatos rózsá, hogy szebb legyen a föld.

A láthatatlan lakoma

A házikót,
A madáretetőt,
Barátom ajándékát,
— Barátomé, ki messze vándorolt —
Mint minden télidőn,
Kifüggesztettem most is ablakomba.
Kiszórtam a magot a madaraknak.
Jönnek a cinkék seregestől:
Széncinke,
Kékcinke,
Barátcinke,
— Barátomtól tudom a nevüket.
A kopogtatásukat hallgatom csak,
Nem látom őket,
Nem bírok odanézni,
Leeresztettem a függőnyt.
Fekszem az ágyban s fálnak fordulok.
Beteg vagyok és gyulladt a szemem.
S künn vakító fényes fehér világ van,
Tündérvilág.
Nem énnekem való.
Leeresztettem a függőnyt a világra.
Egy kicsit mégis fáj ez a dolog.
De hát mit akarok?
Gyönyörűséget két fáradt szememnek?
Vagy hogy jóllakjanak a madarak?
Az etetőt barátom készítette
Lombfűrészrel. A magot Isten adta.
Mért gyönyörködjem én a lakomában?
Elég ennyi: egy kis kopogtatás,
Jel az elvesztett tündérvilágból,
Egy-egy hangocska, foszlány, töredék
Madarak és angyalok kórusából,
Az eljövendő tavasz kórusából:
„Dicsőség Istennek a mennyben!”

Kolozsvár, 1933. január.

Reményik Sándor

Kifogtak a rendőrön...

Két csiki székely deszkát adott el Brassóban. Grimm úr vásárolta meg Alsóvárosban az árut s azt ritka jó minőségűnek találva, a szász kereskedő becsületességével kérdezte meg:

— Aztán atyafiak, hogy számítják a deszkát, köbméterben, vagy szálában?

A két székely szeme összevillant. Pillanatra csak. Most tudták meg, hogy tegnapi éjjel milyen jó deszkát terheltek az OFA telepéről.

— Netene, — uram — szólt meg egyikük — hát maga tán eszteleneknek néz munkát? Szálába uram, csakis szálába. De! szél! Nem kéne-e köbméterbe ilyen ritka portéka?

Megkötik az üzletet s ötször annyi pénzt kapnak, amennyit reméltek.

Jól megebédelnek, iszogálnak s vigam indulnak el Brassóból.

Hazajövet Sepsiszentgyörgy legelsőnek el-ért kocsmájában is „üdöt töltenek”.

Egyikük elébb indult el s amint elhelyezkedik a kóber alatt, elkezd fűlsiketítő hangon énekelni.

Igy érkezik a város főterére, ahol egy rendőr megállítja:

— Mit ordít úgy, mintha ölnék?

— Ahajt egy cseppet az uton megfázók, istállom, azért.

— Fel fogom jelenteni csendháborításért! Majd megkapja a büntetést.

Előveszi noteszét a rendőr s rászól a székelyre:

— Hová valósi?

— Amíg a fejembe vót tudtam — mosolyog ez. — de amijóta a szekerem ódalán fityeg, bizon' megfelejtém.

— Melyik faluba lakik, az kérdeztem?! — kiált rá a rendőr.

— Istálom Lázárfalán.

— S hogy hívják?

— Benkő Ferinek. Métt kérdi?

— Majd megtudja otthon a bírótól, amikor az 500 lei büntetést kifizeti. Most mehet tovább, de a város végéig csend legyen. Azon túl bőghet, ahogy tetszik.

— Értem, istálom.

— Alig halad el a székely, érkezik a társa, aki még hatalmasabban nótázik.

Már szalad is eléje a rendőr s kezdődik az iménti párbeszéd.

— Melyik falusi? — így a rendőr.

— En lázárfali vónéki!

— Amelyik az elébb elment, az is ezt mondta — gyanakszik a rendőr.

— 'Szé' jól mondta — nyugtatta meg a székely — az az én társam, egy faluból való vónánk.

— S hogy hívják magát?

— Gazda Péternek, kérem.

— No, majd a büntetést otthon megfizelik — engedni tovább a rendőr. — De csend legyen a városban, mert őt rendőr fogja még le különben. Az ötször ötszáz leit jelent.

Az elébb elhaladt székely a városon kívül megállítja lovait. Társára vár. Amikor ez is

ELETKALÁRIS, ÉKSZEREM

letem szép kaláris voltál —

szokat játszottam veled...

fűzér foszlik, szétbomlott már —

most apró, színes gyöngyszemek

siklanak ujjaimból földre...

Éjeden utánuk kapok. —

Jaj, itt feküsznek szerető törve

— mák — s a tarka holnapok.

... Ki tudja újra összefűzni

életkaláris, ékszerem?

Gyöngyök sorát gyöngy csengve űzi —

— én mély sikollyal kérdezem:

A lánc volt gyenge? vagy kezem volt

erős? Ki hát, jaj, ki hibás...?!

... Sötétben vonaglik a mennybolt

— a szél felelget — semmi más...

Horváth Imre.

odaérkezik, ravaszul vág a szemével neki:

— No testvér, hát téged ugyanbiza meg-e a rendér?

— De meg! Hát tégedet?

— Engemet is.

— Oztán mit mondál?

— En meg, hogy lázárfali vagyok, de biza én a te nevadeti!

— Hejjes! — kiált társa — éjjen! Met én is meg az, hogy lázárfali, de én éppen a tiédet.

Összenevet a két góbé:

— Na, mű megadók neki — hahotáz egyikük — ne fé' ötszáz pengő, kerestethet hóltig. Eppen! tá' egy városi rendér okosabb egyedül, mit mű ketten?! Deiszent! Azétt es becsörölünk erre a jocségre még egy éveg fenyővizet.

Szini Lajos.

HÓ.

A felhő-düccokból láthatatlan ölyvök galambokat űznek. Szomorú, holt földre apró, fehér pelyhek hullongnak, terülnek.

Parányi hópelyhek, törött galambszárnyak, fehér pillangói a nagy égi-tájnak.

Törött béke-szárnyak, csillogó vérceppék. A szűz Végtelenben mindannyi fehér lett.

Vidám gyermek-álmok; mégis nehéz gondok. Szegények ablakán zörgető koboldok.

Felhő-kalibba zárt égi-galambocskák fehér béke-szárnya, hull, hull a közönynek, szomorú, bús földnek jajába, sarába.

(Árpád, Biharmegye).

Sárközy Gerő.

Szerkesztői üzenetek

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Dr D. F. (Székelyudvarhely.) Alkalmi verset nem igen közlünk és így nagy sajnálatunkra szép magyar érzésektől fűtött Apponyi-versének közlésétől is el kellett állanunk. Köszönjük azért, hogy sorairal és szellemes, rövid levelével megtisztelt minket.

Dr K. A. (Nagyszobon.) Felvilágosító sorait köszönjük. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a pikáris esztendő történeti naplójunkban nem írunk azt, hogy a szász Fabinyi lelkesítette volna a csüggedő magyar csapatokat, mert ezt Bem apóról írunk és Fabinyi neve a hírféj végén csak meg van említve, hogy a szász ifjusági vezér is akkor halt meg. Tehát tévedést, vagy történelem-hamisítást nem követhetünk el. Igen örülnénk, ha rendelkezésére álló pontos adatokkal támogatna minket kultúraterjesztő munkánkban s adatokat feldolgozás végett mindég örömmel fogadnánk. Reméljük, hogy további munkánkkal meg lesz elégedve.

Többeknek. Lapunkat déli 2 órakor zárjuk. Telefon értesítést csak fél 2 óráig fogadunk el. Legfeljebb nagyon nagy eseménynél, katasztrófa, nagy ember elhalálása stb. kérjük legkésőbb 2-ig az értesítést. Délután 3 órakor már a rotációs önti magából az újságot és háromnegyed négy órakor már rakják újságcsoportjainkat, amely a négy óras gyorsvonattal megy Erdély felé. Este 7 óra 10 perckor Arad, Temesvár felé és 7 óra 15 perckor Szatmár, máramaroszigeti vonalon megy lapunk rendeltetési helyére. Erre a beosztásra, amint mi nem egyszer megírtuk, a novemberi új menetrend kényszeríteti, amely több vonatot beszüntetett és csatlakozásokat megváltoztatott.

TÉLEN...

Künn a szabadban hóvihar tombol
Jégvirág nyílik az ablakomon...
Benn a szobában a kályha tüze
imbolygó fénye játszik a falon.

A szél biztatja a zuzmarás fákat,
hogy eljő a tavasz a tél után...
Várnál... Remélni!... és a fagy dacára
virág, gyümölcs lesz újra a fán.

Benn, a vén kályha duruzsol halkán:
Jöhet tavasz... jöhet kikelet...
A fa, termelhet új rügyeket —
De megfagyott ágak. letört virágnak
ujra éledni — sosem lehet...

Horváth Árpádé.

MŰVÉS ZET

Erdélyi művészeink:

Udvardy Ignác

Az öskeresztény világszemlélet fölbomlása óta soha sem volt annyira életszükséglet az emberi életforma megoldása, mint ma, amikor az úgynevezett individualis materializmus is esőbejutott s a művészek is áldozatul estek a felületes korszellemnek s legnagyobb többségük csak látszatra dolgozik és világszemlélet nélkül kallódnak.

Nem áll ez Udvardy Ignácra, a premontrérend nagyváradi főgimnáziumának művészlelkű tanárára. Kevés az ősi gimnázium bezárása előtt Udvardy nyugdíjazták, ezidőtől a piktúrának szentelte minden erejét. S ez a piktúra épp olyan kifinomult, megtisztult és nemes művészet, mint maga a mester, aki szinte aszkézisig menő szerzetesi életmódja mellett a művészetben keresett kárpótlást magának azért, amit az életben megtagadott magától. A legszebb, legtisztább és meggyőződéssel felemelkedett vallásos élet az élete.

Udvardy Ignác 1877 május 8-án született Zalaegerszegen. Érettségje után beiratkozott a budapesti Képzőművészeti Főiskolába és ott szerezte meg rajztanári oklevelét is. Balló Ede, Aggházy Gyula és Székely Bertalan voltak a mesterei s tőlük tanulta meg, hogy a természet minden formájában szép: ha a szép lélek át tudja érezni mélysegeit. Udvardynál szebb lélek pedig kevés van Erdélyben.

1901-től 1922-ig, mint rajztanár működött Nagyváradon és e hosszú idő alatt teljesen összeforrt a régi váradakkal, akik tisztelettel és szeretettel vették körül. Négy év óta nagybányai kicsi házában él és dolgozik.

Művészte több perióduson át fejlődött. A tisztán naturalizmustól mai, minden sallang nélküli, puritán egyszerűségű piktúrájig meglehetősen nagy utat tett meg, amde a fejlődési átmenetek szinte észrevétlenek voltak, ami — tekintve igen nagy kultúráltságot — a logikus és tervszerű, nem perc hatásos alapuló fejlődési folyamat természetesszerű következménye.

Volt idő — az ezerkilencszázhuszas évek elején — amikor szinte üvegszerűen kemény de tisztán színes, színes linoleum metszeteiben fekete vonalakkal határolta körül, hogy minden linoleumja egy-egy üvegtérrel hatását keltette s ez időkből való olajfestményein is üvegszerűen tiszták a látszó, levegősek voltak színei s képeit inkább valószínű, mint tónusban konstruálta meg. Ez idő után fokozatosan egyszerűsödött piktúrája, amely teljesen viszatükörzi az öskeresztény kultúra világszemléletét, — amelyet Udvardy nemes lelkében nem rontott meg a mai kor sok széttagozottsága és hamis világnézete.

Piktúrája nemes és egyszerű, mély és tiszta maradt — mint ő maga. (—la.)

Legjobb harisnyák és keztyűk

száz csipac és rövidaruk, női és férfi tenisz-csizmák, D. M. C. himző- és horgoló-cérmák, gyapjú kötő-ona-ak nagy választékban.

Olcso szabott áruk

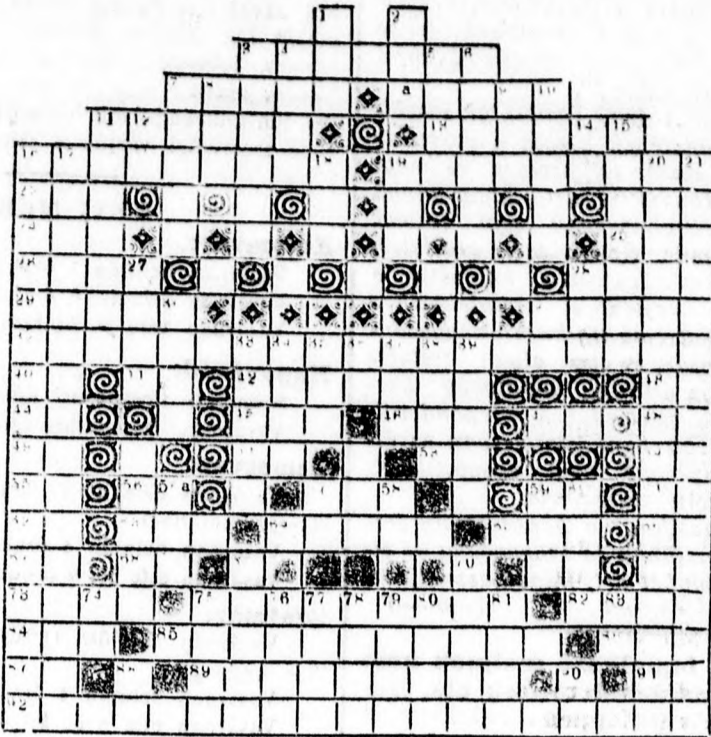
Czillér Imre áruházában

KERESZTREJTVÉNY

ROVATVEZETŐ:
CSÜROS EMILIA

8. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

Beküldte: *Nádudvary Jenő* Szilágysomlyó.

Beküldendő sorok: vizsz. 3., 32., +92., 64., 85., függ. 15., 16., 17., 20., 30., és 50.
Megfejtéshez beküldendő a rejtvényt képező monogram jelentése is.
Megfejtési határidő: 1933 március 4.

Vizszintes sorok:

3 Elhunyt államférfi. 7 Német folyó (ee—e).
8-a H-val férfinev. 11 T-vel ezért kell dogozunk,
küzdünk és élünk, mondotta 3. vizsz. 13 3. vizsz.
utóda. 16 I-vel különbözet. 19 Vizsz. 3 egyik utolsó
szava + D. 22 Vas vármegyei község. 23 Rez. ke-
verve. 24 Nem szükködünk ebben (ékezet fölösle-
ges). 25 Időszak. 26 Egyiptom régi neve. 28 Ennek
a szélén állunk manapság. 29 Vasúti zár. 31 Sok
festő csak... 32+92 vizsz. 3. vizsz. híres értekezlete. 40
É-vel nem most. 41 Megszólítás rövidítve. 42 Jubi-
lans német zeneszerző és keresztnevének kezdőbet-
tűje. 43 L. J. 44 Kettőzve szülő. 45 Időszak. 46 +
s élő nagy költőnk. 47 12 van belőle. 48 Német pre-
pozíció. 49 Helyhatározó (TT-T). 51 U-val házi-
állat. 53 Sporteszköz. 54 Személynév. 55 Állo-
más rövidítve. 56 Gömör közepe. 57 Idegen pénz-
egység. 59 Rag. 61 Ékezzel fán van. 62 É-vel ke-
ritésen sok van. 63 Májusi a legjobb. 64 Vizsz. 3.
hires elmékedésének címe. 65 Viziállat. 66 Görög
mitologiai nőszemély. 67 B-vel melegít. 68 Ford.
rag. 71 Yf. 72 Kereskedelmi rövid. 73 + T angolul
nagy. 75 Ford. 3. vizsz. 1895 karácsonyán ennek a
megünneplését indítványozta. 82 Szörme névelővel
(fon). 84 D-vel mindennek a lelke. 85 Ford. 5.
vizsz.-t így nevezik az angolok. 86 Nem ül. 87
Ford. 59. vizsz. 89 Ford. Ennek volt a hive 3.
vizsz. 91 Német praepositio.

Függőleges sorok:

1 Belső szerv. 2 Angol számnév. 3 Kisgyermek
könyve. 4 Autómárka (i = y). 5 Óvja (y = i). 6
Első betű ékezet nélkül, klasszikus harag + Iró
folyadék. 7 Ilyen lapát is van. 8 Léve. 9 Az em-
bernek is van. 10 Folyó (e = a). 11 Férfinev. 12
Vigyáz. 14 TÓ-val herceg. 15 Fialat bihari költő.
16 3. vizsz. első politikai tevékenysége. 17 Ez volt
3. vizsz. Magyarországának + ilyen színű is van.
18 Magyar király előneve. 19 Tatar vezér (fon).
20 Erről lett híres külföldön 3. vizsz. + francia
magánhangzó. 21 Derklajnegotálbu. 27 Tömött
mássalhangzó. 28 Tátra eleje. 30 3. vizsz. szülő-
városa. 31 Személynév. 33 Ilyen szemöldök a
szép (w = v). 34 Hadieszköz. 35 Török vezér. 36
Személynév. 37 Tagadószó. 38 Szüreti eszköz.
39 P-vel adag 50 Vég (görögül) 52 U a. m. 37.
vizsz. 56-a Ilyen vagy on is van. 37 U a. m. 12.
függ. 58 Ford. kötőszó. 59 Főúri trónó vezetője.
60 Kezdet. 69 X + pesti kávéház. 70 Utolsó betű-
jét elsőnek téve, cigánybecsület. 74 Francia prepo-
zíció. 75 IA + mutatószócska. 76 D + erdélyi
város. 77 Papi ruhadarab (ékezet fölösleges). 78
Long anagrammája (4231). 79 Klasszikus hogy +
idegen személynév. 80 Angol i + 44 vizsz.

81 L-lel kaland idegen nyelven (ford.) 83 L-lel far-
sagon sok van. 88 Népies megszólítás. 90 Népfaj.

A 6. számú keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1 Goldmark 9 Aba 12 Pytha-
goras 14 Ave 17 zavarát a 19 Balambér 21 ipar 22
ró 23 fa 25 fa 26 orsó 27 ts 28 év 29 Lila 31 pi 33
az 34 ci 35 alá 36 aófk 37 ádi 39 me 41 ah sár 43
ro 45 ka 46 ee 47 álók 50 kamm 51 bora 53 alsó
34 adta 55 atuo 56 servilis 59 kávé 60 tes 61 ks
65 a csiga 64 vő 66 ról 67 qu 68 Rézi u 70 me 71
vétő 73 se 74 kb 75 izen 76 an b 78 égön 79 jt 80
or 81 ig 82 uttörő 85 es 86 ok 87 Mici 90 gyufa
46 92 hízó 94 bása 95 Hans 96 Tien 97 insr 98
anolí 100 ma 101 is 103 zl 104 ut dea 105 dd 106
ima 108 Imre 110 húr 112 uf 113 ap 115 em 116 laép
117 et 118 ol 119 etia 121 át 123 zm 124 iv 125
Olga 127 Bengália 130 szeretel 132 bvt 133 Thébai
hőst 136 one 137 adoremus.

Megfejtették: Bartos Piroka és Gyula, Weber
Mária, Fábán Otília, Kozár Zoltán, Kovács Man-
cika, Juhász Béla, Tempfli Ferenc, Suhajda Ica,
Adámkovits Aladárné Nagyvárad, Papp Mózes,
Szabó Józsefné, Liehnovszky Gizella Kolozsvár,
Schmidt Piroka, Mayer Erzsébet Csíkszereda,
Demeter Julia Lupény, Huber József Székelyudvar-
hely, Gazdovits Miklós, Fekete József Színerváral-
ja, Sigmond Berta Torda, Buzás Imre Csíkszásó,
Misztrik Béla Lónya, Verébi Antal Szatmár, Hegedűs
István Nagyvárad, Zonda Magda Brassó, Lázár
Béla Petrozsény, Kassay Farkas Erzsébet Székely-
udvarhely, Szabó Illés Szatmár, Ferencz Sándor,
Kovács Ferenc, Sándor Julia Gyergyócsomafalva,
ifj. Zakariás I. István Csíkszépmező, Krisztinics Gi-
zella Temesvár, Kósa József, Márton János Csík-
szereda, Reiner Lenke Aninosza, Nádudvary Jenő
Szilágysomlyó, Pintér Ilonka Arad, Bieber Béla
Perjámos, Konez Lajos Kézdivásárhely, Szántó
Margit Ótelek, Lude-scher József Szentjób, Csatári
Miklós, Husztik István, Sisak Ernő, Telbisz Károly,
Péter József Temesvár, Mayerhofer Margit Arad,
Bindácz József Szentanna, Zombor Kálmán Felső-
börgő, Obwéger József Topánfalva, Medveczky
Babi Máramarosziget, Csürös Miklós Mikeszásza.

A sorsoláson ifj. Zakariás I. István Csíkszépmező
nyerte meg Sziklay Györgyike: Élet című köny-
vét. Postára tettük.

A rovatvezető üzenetei:

Bindácz József (Szentanna), Oláh Miklósné
(Verespatak), Konács Margit (Déva) és többeknek.
Több ízben közöltem már kedves olvasóinkkal,
hogy rejtvényeink rövidesen nagyobbak és tisztáb-
bak lesznek, de az ehhez szükséges rézkockákat

külföldről kellett megrendelni, ezért kell szíves tü-
relmüket kérnem mindaddig, amíg a rendelés meg-
kezdik. Addig kénytelenek vagyunk az egy év
alatt alaposan elkopott ólomkockákat használni,
mert azt hiszem, ha rossz nyomású is a rejtvény,
— mégis csak jobb a semminél. Már pedig más
megoldás nincs. Vagy használjuk a meglévő, vagy
beszüntetjük a keresztrejtvényt, amíg megérkeznek
a rézkockák. Reméljük, nemsokára itt lesznek.
Reiner Lenke (Aninosza). nagy „T” betű után
úgy emlékezem, hamar vége van az ábécének, így
hát remélhetem, hogy a „Palatáblás osztály” mi-
előbb megszólal, de a Tanítónénijük ezt se várja
be, hanem jelentkeznek minél gyakrabban! Szív-
ből öllelek az egész iskolával együtt. Timár József
(Csíksomlyó.) A kiadóhivatal teljesítette kérését.
Huber József (Székelyudvarhely). Ezideig nem tu-
dunk még a kéreztett albumról, de ha megjelen-
ne, föltétlenül mi is foglalkozunk vele és azt a
lapban is fogjuk közölni, az olvasóinknak
adható kedvezményekkel együtt. Sigmond Berta
(Torda). A megfejtés helyes, örömmel üdvözlöm a
keresztesek táborában! Buzás Imre (Csíkszásó). A
csakis vasárnapi számra szóló előfizetési ár évente
160 lei. Kassay Farkas Erzsébet (Székelyudvarhely).
Kósa József, Márton János (Csíkszereda). Öröm-
mel üdvözlöm mindnyájukat a megfejtők táborá-
ban! Takarékosági szempontból két rejtvény meg-
fejtését is be lehet küldeni egy lapon és több meg-
fejtő is aláírhatja, mert hiszen példányonkénti vá-
sárlóink is részt vesznek a sorsoláson és azt fel-
sem tételezhetem senkiről, hogy az Erdélyi Lapok
megvásárlása és a rejtvény megfejtése nélkül részt
akarna venni a sorsoláson. Egyébként pedig annak
örülök, ha minél többen fejtik meg a rejtvényeket
és rövidesen talán már azt is bevezethetem, hogy
minden héten két könyvet fogunk kisorsolni rejt-
vényfejtőink között. Csürös Miklós (Mikeszásza).
A novellafordításokhoz nem kell külön engedély,
csak azt kell közölnöm, hogy lapunk az idegen
nyelvből való fordításokat nem honorálja, eredeti
írásokat is csak abban az esetben, ha mi kérjük
az írótól. Egyébként igen helyes dolog ezzel fog-
lalkozni, ismereteid bővülnek, stílusod csiszolódik
és ha javul valamennyire a gazdasági helyzet, a
lapok is bizonyára újból fogják honorálni. A jó
hírek örvendek és szív-
ből üdvözlöm az egész ked-
ves famíliát! Fekete József és Gazdovits Miklós
(Színerváralja). „A kibékülés és megértéshez veze-
tő uton” hadd tegyem én meg az első lépést. Ki-
vándóságuk szerint ezennel az „Erdélyi Lapok népes
táborá” előtt kijelentem, hogy csak a legsúlyosabb
félreértéssel olvashatták ki néhány hét előtti üze-
netemből azt, hogy Fekete József úr, Gazdovits
Miklós úr megfejtése alá írja a nevét, anélkül, hogy
ő maga is megfejtene a rejtvényt. Hogy Gazdovits
Miklós úr neve kimaradt a megfejtők névsorából,
úgy látszik elnézésen alapult, még pedig azon, hogy
a két név közül csak az alsót vettem észre és így
maradt ki a felette levő. Belátom, hogy igen sú-
lyos mulasztás, de ezennel bocsánatot kérek és
ígérem, hogy ilyesmi nem fog többé előfordulni!
Ismételen kijelentem tehát, hogy Fekete József
úr lapunk megindulása óta egyik legteljesebb
rejtvényfejtőnk, mindig teljesen hibátlanul fej-
tette meg a rejtvényeket és igazán semmi okom sin-
cen arra, hogy még csak fel is tétélezsem azt,
hogy ehhez bárki segítségét igénybe venné. Azon-
kívül igen megörültem, amikor újabb rejtvényfej-
tőt hozott a „keresztesek” táborába, Gazdovits
Miklós úr személyében. Az első pillantásra láttam,
hogy két teljesen különálló rejtvényfejtésről van
szó és hogy mind a ketten külön-külön szeretik és
foglalkoznak a keresztrejtvényekkel. Mindezek ün-
nepélyes kijelentése után, kérem, hogy szüntesse-
nek meg minden disszonanciát és a keresztrejt-
vényrovatot szeressék ezután is úgy, mint eddig,
hiszen az egésznek nem az a rendeltetése, hogy fél-
reértésekkel keserítsük egymást, hanem, hogy a
küzdelmes mindennapi életben néhány vidám és
kellemes perccel szerezünk olvasóinknak. Ezt még
eddig minden vonalon elértük és remélem, hogy
ezután Önök is csak örömet, szórakozást és jóin-
dulatot fognak találni ebben a rovatban, amely
egyedül alkalmas arra, hogy néha tréfával fűszé-
rezzük az egyhangúságot. Ilyen volt a „Piros pá-
ris” ügy is, amelynek írásait, mint egyik legszelle-
mebb és legtréfaértőbb olvasónk megnyilatkozás-
át külön féltettem. Csakhogy a tréfát mindig
százszázalékosan tréfának kell venni és nem sza-
bad kövel visszadobni az elpattantott vidám gen-
dolat-gummilabdát.

KÖZGAZDASÁG

Az új banktörvény

tervezetének benyújtása a hét legnagyobb közgazdasági szencziója. A kormány tehát végre is rászánta magát, hogy a bankügy kényes kérdéseinek szabályozására törvényhozási intézkedéseket kezdeményezzen. Sajnos, a jó szándék gyümölcseként kiérlelődött és már országsszerte ismeretessé vált törvénytervezet távolról sem az, amit a közvélemény jogosultán várhatott. A jövő bankpolitikájának éppen a legsúlyosabb problémáit hagyja megoldatlanul s alig tesz egyebet, minthogy bizonyos vonatkozásokban központosítja a bankárüzetekkel foglalkozó vállalatok ellenőrzését.

A tervezetnek csupán egyetlen pontja van, amely előtt kalapot emelhet az egész gazdasági élet, nevezetesen az az intézkedés, amely a pénzintézeteket az ár- és ingatlan üzletektől eltiltja. A hivatásos kereskedelem, amelynek a bankok nagy mértékben elhárapított árukereskedelmi konkurrenciája annyi kárt okozott, — bizonyára éppoly hálás lesz ezért a megszorító rendelkezésért, mint amilyen megnyugtatón hat a közönség legszélesebb rétegeire az ingatlanok forgalmának intézményes függetlenítése a pénzintézetek üzleti politikájától.

Annál aggályosabb azonban a „legfőbb bankárüzetek” intézménye. Ezt a testületet a törvénytervezet olyan prerogatívákkal ruházza fel, amelyekről visszarettenünk. A bankárüzetek előzetes engedélye nélkül egyetlen pénzintézet sem létesülhet — még akkor sem, ha az alapítók között Rockefellerek, Rotschildok és Fordok szerepelnének is. Mindez nem volna különösebben veszélyes, ha nálunk nem a pártpolitika dominálna a közélet minden terén. Így azonban az lesz a helyzet, hogy például nemzeti parasztpárti rezsim idején liberális pénzcsoport egyáltalán nem alapíthat pénzintézetet — vagy fordítva. Ami pedig a kisebbségeket illeti? Szomorú tapasztalataink alapján jól ismerjük a tendenciákat s előre megjósolhatjuk, hogy a pénzintézeti alapítás terveivel vajudó kisebbségi érdekeltségek utja a „legfőbb bankárüzetek” párnázott ajtóhoz kálváriajárás lesz.

Legszembeszökőbb hiánya azonban a tervezetnek, hogy az igazgatóságok, felügyelőbizottságok és a „bankvezérek” vagyoni felelősségének kérdését egyáltalán nem tisztázza. Pedig ez volna a „punctum saliens”. Enélkül az egész banktörvény csupán írott malaszt. Bankpolitikai tulkapásoktól és házáródásoktól csak a fokozott felelősség mentesíthetné a jóhiszemű közönséget. Átlátta ezt a csehszlovák törvényhozás is, még inkább pedig az osztrák, amely utóbbi, bizonyos esetekben, a felelősséget még a családtagok vagyona is kiterjeszti.

Fő- és legfőbb tanácsok létesítése, a hivatali dekórumok bátyányimádása még egyetlen problémát sem oldott meg. Nem erre van szükség, hanem a felelősség köreinek kiszélesítésére és tartalmának elmélyítésére. Enélkül rossz a banktörvény.

A banktörvény megalkotásával szinte beláthatatlan horderejű kérdést bolygat meg a kormány: a népgazdaság egész problémakomplexusát. Az „ancien regime” bankpolitikája — mint köztudomású — csufosan megbukott. A lezúllás állomásait csődbe került, vagy kényszeregyezésben vegetáló intézetek egész sora, részvényeiket és betéteiket siratók hatalmas tömegei jelzik. Ennek az áldatlan állapotnak felismerése indította a Szent Atyát is arra, hogy a „Quadragesimo Anno” enciklikában kifejezésre juttassa, miképp a tőkés társadalmi rendben nem annyira a „töketulajdonosok” magatartása veszélyes a közre, hanem sokkal inkább azoké a pénzügyi kiskirályoké,

alík másoknak: — a részvényeseknek, a betéteseknek — pénzével, azoknak nyilvánvaló veszélyére szinte felelőtlenül manővereztek. Hamár törvény szabályozza a bankéletet, — ezt a tarthatatlan állapotot kell lehetetlenné tenni és pedig a felelősség elvének kivétel és kibujót nem ismerő hangsúlyozásával.

Es még valamit! A jövő gazdasági, szociális és kulturális épületének alapja a szövetkezet. A szövetkezeti eszme felkarolása és megerősítése tehát oly fontos feladat, hogy annak útjába még a törvényhozásnak sem szabad akadályokat gördítenie. Eppen ezért szerfölött aggályos, hogy a banktörvényt a kormány a szövetkezetekre is kiterjeszteni szándékozik s az eleven, lüktető élet eme tipikusan népgazdasági megnyilvánulásait is egy olyan testület ítélőszéke elé akarja állítani, amelyben kormányérükek, tehát pártérdek preponderálnak. Hiszen a legfőbb bankárüzetekben az érdekképviseletek részvétele nem egyéb, mint egyszerű és súlytalan statisztéria.

„Rebus sic stantibus” a banktörvény tervezete — mai formájában és szövegében — elhibázott alkotás. Többet árt, mint használ.

(—ob—)

Vámörléssel foglalkozó malmok nem esnek forgalmi adókötelezettség alá. Bukarest. Sajtó tud. Az új forgalmi adótörvényt úgy értelmezték a vidéken, hogy a vámörlésre behozott gabona után is kell fizetni ezt az adót, ami nagy megterhelése lett volna a lakosságnak, mert vétkéknél 6 lelt tett volna ez ki, amihez még bélyegköltség is járul. A Magyar Párt képviselői ismételtén eljártak ebben az ügyben és Madgearu pénzügyminiszter ma közölte Gyárfás Elemér szenátorral, hogy kiadta a rendeletet, amely szerint a vámörlésre behozott gabona nem esik forgalmi adó alá.

Az új bélyegtörvény és az illetékegyenérték. A bélyegtörvénynek február 1-én megjelent módosítása kiterjeszkedik az illetékegyenértékre is s szükségesnek találjuk, hogy erre az érdekeltek, különösen a lelkész urak figyelmét felhívjuk. Az illetékegyenérték alá eső javak értékelésére nézve ugyanis az új törvény ugyanazon szabályokat alkalmazza, mint amelyeket az ingatlan adásvételekre megállapított. Eszerint az ingatlan értéke falusi javaknál nem lehet kevesebb, mint a kincstári jegyzékekben (rol) feltüntetett adóköteles jövedelem tízszerese, városi ingatlanoknál pedig ugyanennek tizenötöszerese. Szükséges tehát, hogy a kivétési tárgyalásoknál az érdekeltek megszerezzék az adóhivataltól az adóköteles jövedelem hivatalos kimutatását, amelyet az adóhivatalok bélyegmentesen kötelesek kiállítani. Megemlíthjük még, hogy a gyárak, vállalatok telepeit eddig mentesítette a törvény az illetékegyenérték alól, ezentúl azonban ezek is nyolc ezrelék illetékegyenérték alá esnek.

(Dr. K. J.)

Eladó gazdasági gépek:

- 1 drb 8-as «Hofner Schranz» cséplő-szekerény.
- 1 drb «Kühne» 17 soros műtrágyaszóróval kombinált vetőpép.
- 1 drb «Adrienne» marokrakó aratópép.
- 1 drb kétfogatu fekete fedeles hintó.

Mind kifogástalan jó állapotban

Zathureczky Péter

Tejce (Czeczke) jud. Bihar.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A „Vasárnap” kiadóhivatala, Str. Bratianu és Kállai Nándor P. M. Viteazul 4. — Brassó: Paulusz Ferenc Közép-ucca 59. — Bukarest: Jávor Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csikszerebia: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Fötér 15., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Fötér 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoin 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitás-könyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytartárat, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilvölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarország: Dr. Verzár Gyula, Budapest, IX., Erkel-utca. 12. Telefon: 88-0-81. — Minden, a lapunkkal kapcsolatos ügyben, tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László nyomda Rt. környelgőgepen Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.

SZÍNHÁZ

NAGYVÁRADI SZÍNÉSZEK SZALONTÁN. A Nagyváradon élő szerződés nélküli színészek kis társulata nagy sikerrel mutatta be Nagyszalontán a „Jó házból való úrileány” c. vígjátékot, amelyben Szabó Ica, Parlagi Ilonka, H. Fekete Cica, Somogyi Lili, Stollné, Madasné, Stoll Béla, Hetényi Elemér, Somogyi Béla, Homokay Pál és Kornai Sándor arattak megérdemelt tapsokat. A jövő héten ismét átrándulnak Szalontára, ahol egyre fokozódó szeretettel várják a színészeket.

HETI MŰSOR:

Kolozsvár:

Vasárnap délután 3 órakor: Ezerjó.

Vasárnap délután 6 órakor: Irja hadnagy.

Vasárnap este 9 órakor: Weekend.

Nagyvárad:

Szombat: Boszporusi éjszaka. (Mozi).

Vasárnap: Boszporusi éjszaka. (Mozi).

Temesvár:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Babszem Janko (Gyermekmatiné).

Vasárnap délután 4 órakor: Mágna Miska.

Vasárnap este fél 9 órakor: Faluroszsa.

Szatmár:

Vasárnap délelőtt 11 és fél órai kezdettel: Irja hadnagy.

Vasárnap délután 4 órakor: Zsákbancsacska.

Vasárnap este 8 és fél órakor: Karácsonyi lly művészno felléptével: Hollandi menyecske.

APROHIRDETESEK

Lakás

5 szobas modern lakás 2 szoba kiadható belőle Koros u. 15. Majus 1-re

Kiadó egy 8 szobas ucai, parkettes, modern lakás, előszoba, fürdőszoba, melékhelyiségekkel más 1-re. Koros u. (Str. Pater) No. 45.

Egy ház, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, gazdaságra is kiválóan alkalmas, eladó Oradea, Str. Eroul Necunoscut-Temeş u. 15.

3 szobas ucai lakás Str. Bratianu (Szaniszló) ucai 35. sz. a. kiadó. — Ugyanott egy ebédő szobás eladó.

Keresek 4 szobás lakást teljesen magánhasználatra és Olaszban. Cim gyógyszer-tár, Szent János-u

Különléte

Zenker margit szobas szati iskola aban újabb tanfolyam kezdődik. — Schiau h-tér 2. sz.

Garantált bántási buzát készült kenyer és liszt csak Frischmann nál kapnató. Ha ás u 39 szám.

Oktatás.

Láposy-zeneiskola Bethlen-u. 20 Zongora, negedi és zeneelméleti tanszakkal.

Kávészakban, vendéglőkben mindentit kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Adás-vétel

ELADO janyos aronegy specia.-electromotor, 220 V 1/2 lóerős, egyenaramhoz. Cim a kiadoban. —

Egy 12-ös jókarban lévő gyorsjáró kedvező teltelek mellett eladó. Cim Kalmar Nandor Arad Str. em nescu (Deak Ferenc) No. 40.

Eladó Kommendansrét egészben hejyén, szép új ház, ame y all két szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, speiz, pincéből, oicsón eladó. Ioan Raju No. 9

Nyomdai munkához alkalmas puna ómot általánosan vesz a Szt. Lászlónyomda Rt. Oradea, strada Regeie Carol No. 5. (volt Szilágyi Dezső-u).

Elsősztályu pava-gambok oicsón eladók. — Magyar u. 29.

Alkalmazás

Perfekt hozzonék ajánkozok vjékre is emegy. Klein Mar onné, Össiter 14. Oradea

Házvezetőni anást keres, perfect hoz vidékre is emegy, de minden házi munkát, mosást, vasalást vállal es szepen elvegez özv. Burik Jozsefné Szacs-vay u 62. III. ajtó.